मधुवन नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ४ **संख्या** :४ **प्रमाणिकरण मिति** : २०७७/१२/३१

प्रकाशन मिति : २०७८/१/२

भाग - २

मधुवन नगरपालिका

विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०७७

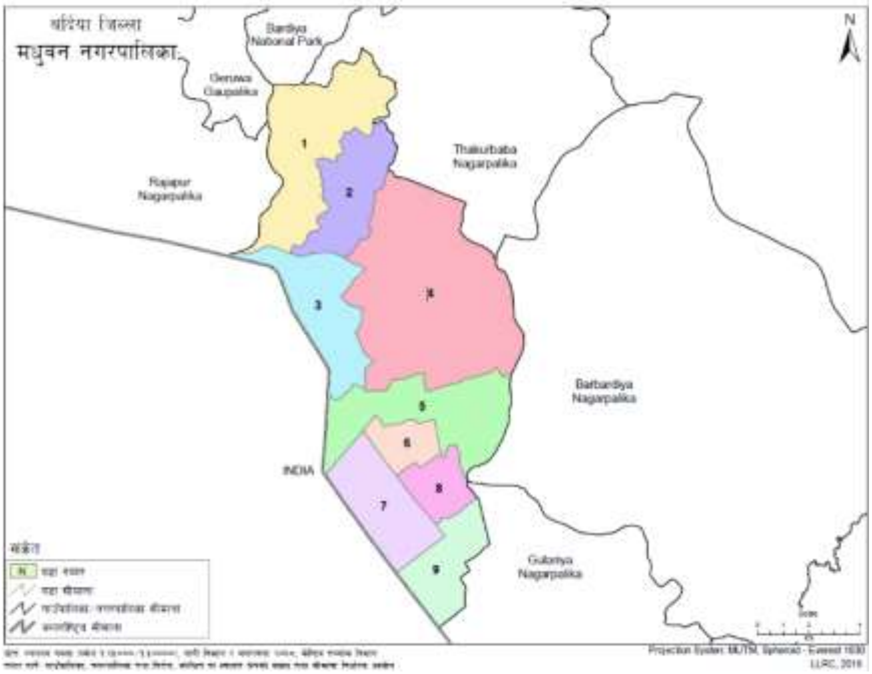

मधुवन नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
लुम्विनी प्रदेश, नेपाल

कोरोना भाइरस रोगबाट बच्ने उपायहरू
बेलाबेलामा साबुनपानीले कम्तिमा २० सेकेन्ड मिचिमिचि हात धुने वा अल्कोहल भएको स्यानिटाइजर प्रयोग गर्ने
खोक्दा हाछ्युँ गर्दा नाक मुख टिस्यू पेपर वा कुहिनाले छोप्ने
हात मिलाउनु वा अंकमाल गर्नुको सट्टा, नमस्कार गर्ने
भिडभाडमा नजाने
ज्वरो आएमा, खोकि लागेमा वा श्वाश फेर्न गाह्रो भएमा नजिकको तोकिएको स्वास्थ्य केन्द्रमा सम्पर्क गर्ने
H
कोरोना भाइरस रोगका बारेमा थप जानकारीको लागि १११५ वा ९८५१२५५८३९, ९८५१२५५८३७, ९८५१२५५८३४ मा सम्पर्क गरौं ।

दस्तावेज : विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७, मधुवन नगरपालिका वर्दिया

प्रकाशक : स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, मधुवन नगरपालिका, वर्दिया

प्रकाशन मिति : २०७७

प्राविधिक सहयोग र सहजीकरण: किर्डार्क नेपाल, सुर्खेत

सर्वाधिकार : मधुवन नगरपालिका, वर्दिया

आर्थिक सहयोग :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ लाई अद्यावधिक गर्न बनेको कार्यदल

संयोजक : नारायण प्रसान खनाल, शिक्षा शाखा, मधुवन नगरपालिका

सदस्य : एकराज वली, कृषि शाखा, मधुवन नगरपालिका

सदस्य : मणीराम आचार्य, स्वास्थ्य शाखा, मधुवन नगरपालिका

सदस्य : एकराज वली, कृषि शाखा, मधुवन नगरपालिका

सदस्य : शिशिरकुमार वस्नेत, शिक्षक, मधुवन नगरपालिका

सदस्य : खगेन्द्र प्रशाद खनाल, शिक्षक, मधुवन नगरपालिका

सदस्य सचिव : बासुदेव अधिकारी, आर्थिक विकास शाखा, मधुवन नगरपालिका

मधुवन नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
वर्दिया
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या

चलानी मितिः

दुई शब्द

मधुवन नगरपालिकाको विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ तयार गरी यहाँहरु समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुशी लागेकोछ । मधुवन नगरपालिका वर्षेनी बाढी(डुवान, कटान), हावाहुरी, आगलागी, जंगली जनावर आतँक, खडेरी, सितलहर, सडक दुर्घटना, सर्पदँश, शितलहर, चट्याँग र अहिलेको जल्दोवल्दो कोरोना भाईरसजस्ता विपदवाट जनधनको क्षति भईरहेकोछ तसर्थ विपदका घटनाहरुको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्नु आजको आवश्यकता रहेकोले विभिन्न सरोकारवालाहरुसँगको सुझाव सहित यो योजना तयार गरिएको हो ।
विपद व्यवस्थापनका लागि स्थानीय स्तरको विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपुर्ण दस्तावेजको रुपमा रहेकोछ । विगतको विपदवाट सिकाई तथा नयाँ ऐन, नियमलाई आत्मसाथ गरी स्थानीय तहवाट समन्वयात्मक भुमिकालाई थप प्रभावकारी र अझ जिम्मेवार वनाउदै यस नगरपालिकाको विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएकोछ ।

हाल राज्य पुर्नसंरचना अनुरुप स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ मा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको भुमिका थप सकृय वनाउनु पर्ने महसुस गरी विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने थालनी गरेको हो ।

योजना तयार गर्ने कममा सहयोग पुर्याउने स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु, राजनितीक दल,सरोकारवाला संघसंस्थाहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु साथै योजना तयार गर्न आर्थिक सहयोग पुर्याउन मधुवन नगरपालिका बर्दिया र प्राविधिक सहयोग तथा योजना निर्माणमा सहयोगी गर्ने एलायन्स फर रिसर्च एण्ड डेभलोपमेण्ट सर्भिसेज प्रा.लि.को योगदानस्मरण गर्दछु । विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणका लागि आर्थिक व्यवस्थापन, तथा सहजीकरणको भुमिका निर्वाह गर्ने किडार्क नेपाल, सुर्खेतलाई पनि धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्तमा यस योजनाले विपदको समयमा गरिने प्रभावकारी समन्वयात्मक प्रतिकार्यलाई सहज र योजनावद्ध गर्न मदत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएकोछु ।

धन्यवाद ।

गणेश वाहादुर क्षेत्री
नगर प्रमुख
मधुवन नगरपालिका, वर्दिया

सम्बन्धित केहि शब्दावलीहरु

विपद्: प्राकृतिकरुपमा वा मानिसहरुको क्रियाकलापका कारण पैदा हुने कुनै पनि घटनाले ठूलो मात्रामा धनजनको क्षति गराई समुदायको जनजीवन अस्तव्यस्त हुने र उक्त अवस्थालाई सामना गर्न बाहिरी सहयोगको आवश्यकता पर्ने अवस्थालाई विपद भनिन्छ ।

खतरा:खतरा त्यस्तो संभावित, अचानक वा मानव सृजीत वा प्राकृतिक घटना हो जसको कारणबाट मानवजीवन, पूँजी, दैनिक जीवन तथा जीविकोपार्जनमा प्रतिकुल असर पर्न गई विपदको कारकतत्व बन्दछ ।

जोखिम: खतराको कारणबाट अनुमान वा आशा गरिएको संभावित क्षति नै जोखिम हो ।

संकटासन्नता: संकटासन्नता त्यस्तो अवस्था हो, जसबाट व्यक्ति र समुदाय, खतरा र जोखिमको नजिक पुग्दछन् र त्यसको सामना गर्न आवश्यक शिप, अनुभव, स्रोत र साधन, क्षमता उनीहरुमा रहँदैन । खतरा र जोखिमको प्रभावबाट पर्ने नकारात्मक असरहरुलाई सहन गर्न नसक्नु वा सामना गर्न नसक्नु, र तुरुन्तै पुर्नस्थापित हुन नसक्नु आफैमा संकटासन्नता हो ।

क्षमता: कुनैपनि ब्यक्ति, संस्था तथा समुदायसँग भएको स्रोत, साधन, गुण र समस्याको सामना गर्नसक्ने शक्तिलाई क्षमता भनिन्छ । बढि क्षमता भएमा विपदको सामना गर्न, विपदको पुर्व अवस्थामा पुग्न, विपदको रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि पनि सहयोग पुग्दछ ।

विषय सुची

परिच्छेद १ : परिचय, योजनाको पृष्ठभुमि र उद्देश्य १

१.१ पृष्ठभुमि १

१.२ बर्दिया जिल्लाको संक्षिप्त परिचय २

१.३ नगरपालिकाको परिचय ४

१.४ विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभुमि ६

१.५. विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य ७

१.६ विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा : ७

१.७ योजना तर्जूमाकालागि रणनैतिक प्रस्ताव ८

परिच्छेद २ : विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था ९

२.१ विपद् जोखिमको अवस्था ९

२.२ विगतका विपद्हरुको विश्लेषण ९

२.३ नगरपालिकामा भएका कानुनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था १२

२.४ प्रमूख प्रकोपह□ र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपह□ १३

२.५ सम्भाव्य प्रकोपको आाकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्सााकन १४

२.६ विपद् स□टासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण ११

२.७ विपद् जोखिम आाकलन तथा नक्शांकन ११

२.८ प्रकोप पुर्वानूमान तथा पुर्वसुचना प्रणाली विश्लेषण १२

२.९ सरोकारवाला संस्थाह□ १४

२.१० विषयगत क्षेत्रह□ १६

परिच्छेद ३ सामान्य पुर्वतयारी योजना १७

३.१ सामान्य पुर्वतयारी योजना (सम्पुर्ण विषयगत क्षेत्रह□को लागि) १७

३.२. कोभिड(१९ संवेदनशीलता सहितको मनसून पुर्बतयारी कार्य योजना २५

३.२. पुर्वानूमानमा आधारित पुर्वतयारी योजना (पुर्वानूमान सम्भव हूने प्रकोपह□को लागि) ३७

३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पु0ा विषयगत क्षेत्रह□को लागि) ४१

३.३.१. समन्वय, सुचना तथा खोज उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४१

३.३.२ खाद्यन्न तथा कृषि विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४३

३.३.३ आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४४

३.३.४ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४५

३.३.५ आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४६

३.३.६ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४७

३.३.७ खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४८

३.३.८ शिघ्र पूर्नलाभ विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४९

परिच्छेद ४ : आवश्यकताको लेखाजोखा **५१**
४.१ आवश्यकताको लेखाजोखा ५१
४.२ विषयगत स्रोत साधनको आंकलन ५१
४.३ बन्दोबस्तीका सामानको आाकलन ५४
४.४ अन्य आवश्यकताहरु ५४
४.५ अनुमानित लागत ५५
४.६ आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र ५७
परिच्छेद ५ : अनुगमन, मुल्या□न तथा सिकाई योजना **५८**
५.१. लक्ष्य र सूचकह□ ५८
५.२ अनूगमन, मुल्यांकन तथा सिकाई संयन्त्र ५९
५.३ अनूगमन तथा मूल्या□्कन कार्ययोजना ५९
५.४ क्षमता विकास ५९
५.५ विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण ६०
परिच्छेद ६: विविध **६१**
६.१. अन्य निकायह□सागको समन्वय र सहकार्य ६१
६.२. लैं□क समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण ६१

तालिका

तालिका १: नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण ५
तालिका २: विगतका विपदहरुको विश्लेषण तालिका १०
तालिका ३: सन्दर्भ सामग्रीह□को समीक्षा १२
तालिका ४: नगर भित्र सम्भावित प्रकोप जोखिम (स□्कटासन्न) तालिका १४
तालिका ५: मधूवन नगरपालिकामा बाढीको जोखिम विश्लेषण १६
तालिका ६: मधूवन नगरपालिकामा कोरोना भाईरसको जोखिम विश्लेषण ११
तालिका ७: जलमापन केन्द्रको विवरण १३
तालिका ८: सरोकारवाला निकायहरुको विवरण १४
तालिका ९: बिषयगत अगुवा निकाय र सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण १६
तालिका १०: सामान्य पुर्वतयारी योजना १७
तालिका ११: कोभिड-१९ तथा यस्तै माहामारीमा गरिने चरणबद्धकार्यको सारांस योजना २५
तालिका १२: कोभिड-१९ संवेदनशीलता सहितको मनसून पुर्बतयारी कार्य योजना २७
तालिका १३: पुर्वानूमानमा आधारित पुर्वतयारी योजना ३७
तालिका १४: समन्वय, सुचना तथा खोज उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४१
तालिका १५: खाद्यान्न तथा कृषि विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४३
तालिका १६: आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४४
तालिका १७: स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४५
तालिका १८: आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४६
तालिका १९: संरक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४७
तालिका २०: खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४८
तालिका २०: शिघ्र पूर्नलाभ विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४९
तालिका २२: विषयगत स्रोत साधनको आंकलन व्यवस्थापन ५१
तालिका २३: बन्दोबस्तीका सामानको आंकलन ५४
तालिका २३: बन्दोबस्तीका सामानको आंकलन ५४
तालिका २५: लागत अनुमान ५५
तालिका २६: अनूगमन, मुल्यांकनका न्यूनतम आधार रेखा तथा लक्ष्य ५८
तालिका २७: अनूगमन तथा मूल्या□्कन कार्ययोजना ५९
तालिका २८: विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पूनरावलोकन र पृष्ठपोषण ६०

नक्सा

नक्सा १: संसदीय तथा प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्र ३
नक्सा २: विपद् जोखिम आाकलन तथा नक्शांकन १२

फोटोहरु

फोटो १: स्थानीय तहमा तत्थ्यांक संकलन वैठक र अभिमुखिकरण ६४

अनुसूचीहरु

अनूसूची १: स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण ६२
अनूसूची २: स्थानीय विपद व्यवस्थापनमा तालिम प्राप्त व्यक्तिहरको विवरण ६२
अनूसूची ३: मधूमन नगरपालिकाको वडाहरुमा विपद सम्पर्क ब्यक्तिहरुको विवर०ा ६३

परिच्छेद१ : परिचय, योजनाको पृष्ठभुमि र उद्देश्य

१.१ पृष्ठभुमि

नेपाल विपद्को दृष्टिले अति जोखिमपूर्ण देशहरु मध्ये एक हो । विश्वका १ सय ९८ मुलुकमध्ये नेपाल भूकम्पका हिसाबले ११ औं, बाढीको हिसाबले ३० औं स्थानमा र जलवायु परिवर्तनको हिसाबमा बिश्वमा चौथो, एशिया स्तरमा छैठौं जोखिमपूर्ण देशको रुपमा रहेको छ । नेपालमा विशेषगरी नियमित रुपमा हुने बाढी, पहिरो, हुरिबतास, आगलागी, चट्याङ, सडक दुर्घटना, असिना, हिम पहिरो, महामारी जस्ता मौसमी विपद्बाट हरेक वर्ष लगभग बीस हजार भन्दा बढी परिवारहरु प्रभावित हुने गरेका छन् । नेपालमा प्रतिवर्ष विभिन्न प्रकारले सिर्जित विपद्हरुबाट सरदर औसतमा एक हजारको हाराहारीमा मानिसहरुको मृत्यु हुने गर्दछ । जसमध्ये वार्षिक ३ सय जनाको मृत्यु बाढी तथा पहिरोका कारणले मात्रै हुने गर्दछ । यसैगरी सबैभन्दा बढी आगलागीले धनसम्पत्तीको नोक्सानी हुने गरेको छ । मानवीय क्षति बाहेक पशु चौपाया, पंक्षी, जमिन र बालीनालीमा हुने क्षतिको आकलन गर्न नै गाह्रो छ ।

विपद्को कारण नेपालले हरेक बर्ष औसतमा १ अरब २१ करोड बराबरको सम्पत्तिको क्षति व्यहोर्नु परेको छ । त्यसै गरेर नेपालको विकास दर ३ देखि ४ प्रतिशत रहेको छ भने विपद्ले विनास गर्ने दर ८ देखि २५ प्रतिशत सम्म हुने गरेको देखिएको छ । कमजोर भूबनोट, भूगर्भीय संरचनाका कारण नेपाल विपद्को उच्च संकटासन्नताको अबस्थामा रहेको छ । नेपाल भूकम्पीय जोखिममा रहेको कुरा विभिन्न अनुसन्धान र अध्ययनले देखाएका छन् । २०७२ साल बैशाख १२ र २९ गतेको भूकम्पले नेपाललाई ठूलो क्षति पुऱ्यायो र त्यसको पुनर्निर्माण एवं पुनरुत्थानको लागि ठूलो लगानी र मिहिनेतको आवश्यकता रहेको छ । नेपालको भौगोलिक अवस्थाले गर्दा जुनसुकै समयमा देशको जुनसुकै भूभागमा भूकम्प जान सक्ने कुरालाई सबैले मनन गर्नुपर्ने स्थिति रहेको छ । यस्तै हरेक वर्ष जस्तो कोशी, कर्णाली र महाकाली लगायतका नदीहरुमा आउने बाढीहरु पनि विपद्का उदाहरणहरु हुन । यसै सन्दर्भमा यस वर्ष नोबेल कोरोना भाइरस (COVID-19) को सक्रमणले विश्व नै प्रभावित भइरहेको छ । विश्व स्वास्थ्य संघले यसलाई कोभिड - १९ को नाममा दिएको छ र यसलाई विश्वव्यापी महामारीका् रुपमा पनि घोषणा गरेको छ । यो रोगको भाइरश श्वाशप्रश्वाशको माध्यामबाट सर्ने रोग हो । यो संक्रमित व्यक्तिले खोक्दा वा हाछ्युं गर्दा नाकमूखबाट निस्कने थुकका छिटाको माध्यमबाट एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा सर्दछ । यो रोगले संसारमा धेरै जनधनको क्षती गरि रहेको छ । नेपालमा पनि यो रोगको संक्रमणबाट १००० भन्दा वढीले ज्यान गुमाई सकेको छ भने लाखौ संक्रमित भएका छन । यसका आलावा नागरिकको जनजीवन समेत भयाक्रान्त भएको छ ।

विपद् व्यवस्थापन र उद्धार कार्यलाई अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा मानव अधिकारका रुपमा अघि बढाउन १८ देखि २२ जनवरी २००५ मा जापानको ह्योगो शहरमा प्राकृतिक विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी दोस्रो विश्व सम्मेलन भएको थियो । यस विश्व सम्मेलनलाई ह्योगो सम्मेलन र सो सम्मेलनद्वारा जारी गरिएको घोषणापत्रलाई ह्योगो घोषणापत्र (Hyogo Declaration) तथा कार्य योजनालाई ह्योगो कार्य योजनाको (Hyogo Action Plan) नामले चिनिन्छ । त्यस अवसरमा नेपालले विपद् न्यूनीकरण एवं समन्वय परिषदको गठन, विपद् सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति तयार गर्ने, विकसित मुलुकका उच्च प्रविधि र अनुभवहरुलाई अनुशरण गर्ने, दिगो विकास र सुरक्षित भविष्य निमार्णका लागि शिक्षा भन्ने नारालाई साकार पार्न शैक्षिक पाठ्यक्रममा सुधार गर्ने र विपद् न्यूनीकरणका लागि विश्व कोषको स्थापना गर्ने जस्तो कुराहरुमा आफ्नो प्रतिबद्धता जाहेर गरेको छ । साथै २५ असोज २०६६ मा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको रणनीतिमा पनि प्रकोप जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी अवधारणाहरूलाई आपतकालीन पूर्वतयारी (Preparedness), प्रतिकार्य (Response) तथा पुनर्लाभ (Recovery) सम्बन्धी कार्यक्रम व्यवस्थितरूपमा समावेश गर्ने समेत उल्लेख गरिएको छ । नेपालले तय गरेको अवधारणाहरु सन् २००५ मा १६८ राष्ट्रहरुले तयार गरेको १० वर्षे Hyogo Framework तथा सन् २०१५ मार्च १८ मा

जापानको Sendai मा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रसंघीय विश्व सम्मेलनले तय गरेको The Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 बाट निर्दिष्ट छन् ।

विपद्को सवाल भनेको राहत र उद्धार संग मात्र सीमित छैन । आधारभूत मानव अधिकार, मानवीय कानून, विकास निर्माण, गांस, बास, कपास, शान्ति सुरक्षा, स्वास्थ्य एवं सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक लगायतका हरेक विषयहरुसंग यसको प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ । यस्तै संवेदनशील सवालहरुलाई हृदयंगम गरी विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरुलाई विकासका हरेक पक्षसंग समाहित गर्दै दिगो विकासको अवधारणाभित्र एकीकृत गरिनुपर्ने आजको आवश्यकता रहेको छ । यसका लागि आवश्यक पर्ने अल्पकालीन एवम् दीर्घकालीन योजनाका साथ विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरुलाई विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरुबीचको साझेदारी, समन्वय र सहकार्यमा प्रतिबद्धता र ऐक्यबद्धताका साथ योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयनसम्म कार्य गर्नुपर्ने आजको सान्दर्भिकता हो ।

यिनै कुराहरुलाई मनन गरी खतरा तथा संङकटासन्नता, विपद् प्रभावित गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरु, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरुको क्षमता र सहभागिता सुनिश्चित गर्दै जिल्लास्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यलाई बलियो बनाउने र विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहसम्म प्रभावकारी बनाउने प्रयासस्वरुप मधुवन नगरपालिको विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ प्रकाशन गरिएको छ ।

१.२बर्दिया जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

आफ्नै परिचय र पहिचान बोकेको लुम्बिनी, कर्णाली तथा सुर पश्चिम प्रदेशकै मुलद्वारको रुपमा रहेको बर्दिया जिल्ला वास्तबमै आफ्नै मौलिक, सांस्कृती र सुन्दरतामा रमणीय जिल्ला पनि हो ।लुम्बिनी प्रदेश अन्तरग पर्ने वर्दिया जिल्लाको अधिकांश क्षेत्र तराई भुभागमा पर्दछ। बर्दिया जिल्ला नेपालको पश्चिम क्षेत्रको अन्नभण्डारको रुपमा पनि चिनिन्छ । लुम्बिनी प्रदेशको दक्षिण पश्चिममा पर्ने बर्दिया जिल्ला नेपालको पश्चिम क्षेत्रको अन्न भन्डारको रुपमा पनि चिनिन्छ । विश्व मानचित्रमा वर्दिया जिल्ला २८°१७'देखि २८°३९' उत्तरी अक्षांश र ८१°३' देखि ८१°४१'पूर्वी देशान्तरको वीचमा अवस्थित रहेको छ । समुन्द्री सतह देखि १३८ देखि १२७९ मिटर उचाई तथा ७४ कि.मि लम्बाई र ३५.७१ कि.मि.चौडाइ मा फैलिएको यो जिल्लाको क्षेत्रफल २,०२५ वर्ग कि. मि.(२०,२५,०० हेक्टर)[1]मध्ये अधिकांस भु-भाग (६८.७६ प्रतिशत) तराईको समतल जमिनले ओगटेको छ भने बाँकि भाग (३१.२४ प्रतिशत) सिवालिक क्षेत्र पर्दछ ।बिगतमा आदीबासी थारुहरुको बाहुल्यता रहेको यो जिल्ला पछिल्ला दिनहरुमा बाहिरी जिल्लाहरुबाट बसाईसराईको क्रम बढेसंगै जातिय र साँस्कृतिक बिबिधता रहेको छ । बि.स. १९१४ मा भारतमा भएको सिपाही बिद्रोहको समस्या समाधान गर्न तत्कालिन प्रधानमन्त्री श्री ३ जंग बहादुर राणाले ईष्टईण्डिया कम्पनीलाई सहयोग गरेवापत बि.स. १८७३ को सुगौली सन्धीबाट गुमेको भु-भाग मध्ये बि.स. १९१७ मा बाँके, बर्दिया, कैलाली र कंञ्चनपुर नेपाललाई फिर्ता आएकोले बर्दिया लगाएत उल्लेखित जिल्लाहरु नयां मुलुकको रुपमा पनि चिनिन्छन । यस जिल्लाको नाम बर्दिया रहनुको पछाडी विभिन्न जनश्रुति, धार्मिक एवम् पौराणीक आख्यानहरु रहेको पाइन्छ । ति मध्ये केही यस प्रकार छन् ।

- थारु भाषामा गाईगोरु पाल्ने लाई वर्दवा भनिन्छ । वर्दिया जिल्लामा गाईगोरुलाई प्रशस्त चरनक्षेत्र भएकोले धेरै गाई गोरु पाल्ने र वर्दवाहरु धेरै बसोबास गर्ने भएकाले पछि वर्दवाबाट अपभ्रंस भई बर्दिया जिल्ला नामकरण रहेको हो भन्ने पनि भनाई छ ।

[1]बर्दिया जिल्लाको गाउँपालिका/नगरपालिका प्रोफाइल, २०७५

● साविक पदनाह गा.वि.स. हालको बारबर्दिया नगरपालिकामा वारवर्दिया भन्ने गाँउ छ, पहिले यसै ठांउमा हरिहर उपाध्याय नामका ठुला जमिन्दारको महल थियो । वर्दियामा खेतिको लागि उन्नत जमिन भएको कारण बाहिरबाट बसाई सराई गरी यसै ठाउँमा आउन थाले र यो ठाउँ प्रसिद्ध हुन थाल्यो, अन्तमा यसै ठाउँको नामबाट बर्दिया जिल्ला नामाकरण रहन गएको हो भन्ने भनाई छ ।

जैविक विविधता, दुर्लभ वन्यजन्तु कृष्णसार संरक्षण, देशकै ठूलो कर्णाली नदी, धार्मिक-भाषिक विविधता, अन्न भण्डार, विविध धार्मिक पर्यटकीय स्थल, धार्मिक साँस्कृतिक, सहिष्णुता समाज समेतले बर्दियाको चिनारी दिइरहेको छ । बर्दिया तालको जिल्ला, राजा राज हात्तिको जिल्ला, थारु वहुलको जिल्ला, जंगलै जंगलको जिल्ला, कृष्णसारको जिल्ला, पन्टुन पुलको जिल्ला तथा कर्णाली पुलको जिल्लाको नामले पनि चिनिन्छ । न्युन पुर्बाधारविकास, बाढी प्रकोप, अव्यवस्थित सहरीकरण जिल्लाकै समस्याका रुपमा लिन सकिन्छ ।

अनुसार बर्दिया जिल्लाको पर्यटकीय सम्भावना तथा विशेषताहरु :

- नेपालकै सबैभन्दा लामो कर्णाली (गेरुवा) नदिमा बनेको कोठियाघाट सडक पुल (१०१५ मि),
- नेपालमै सबैभन्दा बढी पाटेबाघ, गोही , डल्फिन, गजराज तथा बिश्वकै दुर्लभ खर मयुर, सानो खर मयुर, सिम तित्रा, सारस, भुँडीफोर गरुड, उत्कोशी फ्याफ्याले, डांगर गिद्द, सानो खैरो गिद्द, सेतो गिद्द, सुन गिद्द, बोक्सी चिल, जीवहारा महांचिल, लघु महांचिल, राजहंचे, घेघरी घाँसे फिस्टो, बगाले बगेडी जस्ता चरा चुरुंगी तथा जीव जन्तु बिबिध प्रजाति रहेको ८९६ वर्ग मि. फैलिएको बर्दिया राष्ट्रिय निकुन्ज,
- एसियामै १ खम्बाबाट पहिलोपटक निर्माण भएको कर्णाली चिसापानी सडक पुल ।
- बिश्वमै दुर्लभ मानिएको र प्राकृतिक रुपले संरक्षण भएको कृष्णसार
- पुरातत्वले महत्वपुर्ण र नेपाल सरकारबाट हुलाक टिकट प्रकाशन भएको ठाकुरबाबा मन्दिर, गणेश मन्दिर, सदाशिव मन्दिर, कोटाही मन्दिर, बागेश्वरी मन्दिर, कालिका मन्दिर, तारकेशोर मन्दिर जानकी मन्दिर आंदी
- प्राकृतिक रुपले निर्मित, दक्षिण एशियाका चराचुरुंगीको क्रिडा स्थल, कमलको फुल जस्ता गुणले सम्पन्न र संरक्षण गरिएको १०५ बिगाहा क्षेत्रफलमा फैलिएको बढैया ताल

नक्सा १: संसदीय तथा प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्र

- प्राकृतिक रुपमा रहेको २०० बिगाहा क्षेत्रफलमा फैलिएको सतखोलवा ताल

स्रोत: निर्वाचन आयोग, २०७३

- जिल्लाको करिब ५३ प्रतिशत जनघनत्व रहेको थारु जाति, राजी, चेपांग, आदि बिबिध सांस्कृति

राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजनको दृष्टिकोणबाट २ संसदीय निर्वाचन क्षेत्र र ४ वटा प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र रहेको यस जिल्लामा ७५ वडा सहित २ गाउँपालिका (वधैयाताल, गेरुवा), ६ नगरपालिका (गुलरिया, ठाकुरवावा, वारवर्दिया, वाँसगढी, मधुवन, राजापुर) रहेका छन् । यस जिल्लाको दक्षिणी भाग भारतसँग सीमाना जोडिएको तराईको समथर भूमि पर्दछ भने उत्तरमा चुरेश्रृंखला पर्दछ। यो जिल्लाको पुर्वमा बाँके, पश्चिममा कैलाली, उत्तरमा सुर्खेत र सल्यान तथा दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेश को बहराईच जिल्ला पर्दछ । वर्दिया जिल्लाको स्थानीय तहको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका १: वर्दिया जिल्लाको स्थानीय तहको विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	समावेश भएका गाविस/नगरपालिका	वडा संख्या	जनसंख्या	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	केन्द्र
१	गुलरिया नगरपालिका	गुलरिया नगरपालिका र महम्मदपुर गाविस	१२	६६,६७९	११८.२१	साविक गुलरिया नगरपालिकाको कार्यालय
२	मधुवन नगरपालिका	सानोश्री ताराताल नगरपालिका,सुर्यपटुवा र ढोडरी गाविस	९	४६,४३७	१२९.७३	साविक सानोश्री ताराताल नगरपालिकाको कार्यालय
३	राजापुर नगरपालिका	राजापुर नगरपालिका र खैरिचन्दनपुर गाविस	१०	५९,५५३	१२७.०८	साविक राजापुर नगरपालिकाको कार्यालय
४	ठाकुरवावा नगरपालिका	ववई नगरपालिका, शिवपुर र ठाकुरद्वारा गाविस	९	४४,३१६	१०४.५७	साविक ववई नगरपालिकाको कार्यालय
५	बाँसगढी नगरपालिका	बाँसगढी नगरपालिका	९	५५,८७५	२०६.०८	साविक बाँसगढी नगरपालिकाको कार्यालय
६	बारबर्दिया नगरपालिका	धधवार, मगरागढी, पदनाह र बनियापुर गाविस	११	६८,०१२	२२६.०९	साविक मगरागढी गाविसको कार्यालय
७	बढैयाताल गाँउपालिका	जमुनी, सोरहवा, मैनापोखर र कालिका गाविस	९	४७,८६८	११५.१९	साविक मैनापोखर गाविसको कार्यालय
८	गेरुवा गाँउपालिका	पताभार, गोला, पशुपति नगर, मनाउ गाविस	६	३४,८७१	७८.४१	साविक पशुपति नगर गाविसको कार्यालय
			७५	**४,२३,६५६**	**११०५.३६**	

स्रोत: सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको वेवसाईट

१.३ नगरपालिकाको परिचय

नेपालको लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत वर्दिया जिल्लामा पर्ने मधुवन नगरपालिका नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद) को मिति २०७३ साल फाल्गुन २७ गतेको निर्णयानुसार गठन भएको नगरपालिकाहरुमध्ये एक नगरपालिका हो । साविकका सानोश्री, ताराताल, सुर्यपटुवा र ढोढरी सहित ४ गा.वि.स. समाहीत गरी यो नगरपालिकाको निर्माण भएको छ । यो नगरपालिका वर्दिया जिल्लाको सदरमुकाम गुलरीयाबाट ६ कि.मि. दुरीमा पश्चिम दक्षिणमा अवस्थीत छ र यस नगरपालिकाको पूर्वमा बारबर्दिया नगरपालिका, पश्चिममा राजापुर नगरपालिका र छिमेकी मुलक भारत, उत्तरमा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज र ठाकुरबाबा

नगरपालिका र छिमेकी मुलक भारत सँग सिमाना जोडीएको छ । यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल१२९.७३वर्ग कि.मि. रहेको छ । यो नगरपालिका अक्षांश२८°२१ उत्तर देखि २९° ७उत्तर सम्मर देशान्तर८०°२१पूर्व देखि८१°१०पूर्व सम्म छ भने समुन्द्र सतहबाट उचाई१७५मिटर रहेको छ ।

यस नगरपालिकामा११२४३ घरधुरीमा कुल जनसंख्या ५८३४६ रहेको छ । हाल यस नगरपालिकामा ९ वटा वडा रहेका छन् । मधुवन नगरपालिकाको अधिकांश खेतीयोग्य जमिन समथर भएकोले माटोको बनावटमा धेरै समानता पाइन्छ । दोमट र चिम्टाईलो माटो पाईने यस नगरपालिकामा उर्वर भूमिको प्रचुरताले गर्दा कृषि उत्पादन भएको पाईन्छ ।

जनसंख्या र सामाजिक परिवेश अनुसार २०७५ साल असोजमा मधुवन नगरपालिका शिक्षा शाखा मार्फत गरिएको घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार नगरपालिकामा ११२४३ घरधुरी रहेको छ भने कुल जनसंख्या ५८३४६ रहेको छ । जस मध्ये महिलाको जनसंख्या २८८२९(४९.४१%) र पुरुषको जनसंख्या २९५१७ (५०.५९%) रहेको छ ।

तालिका १: नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण

वडा नं.	घरधुरी संख्या	महिलाको संख्या	पुरुषको संख्या	जम्मा जनसंख्या
१	१२२०	३१६४	३२६४	६४२८
२	१०१४	२८११	३२१८	६०२९
३	९०८	२४७५	२४८८	४९६३
४	१२९६	३५६०	३४५३	६९५४
५	१४७६	२९५५	३७२६	७२८६
६	११८०	३७७१	३०४९	६००४
७	१५७१	३२१४	३८५९	७६३०
८	१३२०	३३७८	३२१५	६४५९
९	१२५८	३३७८	३२१५	६५९३
जम्मा	**११२४३**	**२८८२९**	**२९५१७**	**५८३४६**

श्रोत: मधुवन नगरपालिका शिक्षा शाखा सर्वेक्षण २०७५

यस नगरपालिकाको जातीगत विवरण हेर्दा दलितको कुलसंख्या ९०७६ रहेको छ जसमा महिलाको संख्या ४५४२ रहेको छ । त्यस्तै आदीवासी, जनजातीको कुलसंख्या ३१११७ रहेको छ जसमा महिलाको संख्या १५१९७ रहेको छ भने अन्य ब्रामण,क्षेत्री,ठकुरी,सन्यासी लगायतको कुलसंख्या १८१५३ रहेको छ जसमा महिलाको संख्या ९०९० रहेको छ ।

त्यस्तै धार्मिक दृष्टिकोण बाट हेर्दा यस नगरपालिकाका अधिकांश मानिसहरु हिन्दु धर्म (९६.८६%) मान्दछन् भने बौद्ध (०.१८%), इसाई (१.७३%) धर्म मान्नेहरु रहेका छन् ।

यस नगरपालिकामा विभिन्न खालका प्राकृतिक तथा सास्कृतिक सम्पदाहरु रहेका छन् । बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ति क्षेत्र, खाता जैविक मार्ग, गेरुवा कर्णाली पुल, एतीहासीक ताराताल लगायतका विभिन्न मन्दीर,चर्च तथा गुम्बा जस्ता सम्पदाहरु यस नगरपालिकाका पर्यटकीय क्षेत्रहरु हुन । विभिन्न उत्सब र चाडपर्वमा विशेषगरी यस क्षेत्रमा मानिसहरुको जमघट हुने गर्दछ । थारु जातीको मौलीक संस्कृतिले पनि यस क्षेत्रको बिशिष्ट सांस्कृतिक पहिचान बोकेको छ ।

त्यस्तै गरी भौतीक पूर्वाधारका दृष्टीले यस नगरपालिकाको उपलब्ध तथ्यांक अनुसार नगर क्षेत्रभित्र रहेका सडकहरुको कुल लम्बाई १८३.३ कि.मि. रहेको छ । जसमा ५२.५ कि.मि.कालो पत्रे, ५२.५ कि.मि. कालोपत्रे, १३०.८ कि.मि. ग्राभेल, मौसमी, कच्ची सडक रहेका छन् ।यस नगरपालिकामा १२ वटा पुल पुलेसा (कल्भर्ट)रहेका छन् । शिक्षाको हकमा यस नगरपालिकामा ४१ वटा बिध्यालय रहेका छन् भने १वटा क्याम्पस रहेको छ । यस नगरपालिकामा हाल सम्म सार्वजनिक शौचालय नभएता पनि मुख्य बजार केन्द्रहरुमा निर्माणका लागी पहल भई रहेको छ । ओराली, माछड बेलवा, प्रगती, कुसुम्बा र मधुवन बजार हुन भने सप्ताहीक रुपमा केही स्थानहरुमा हाट बजार पनि रहेका छन् ।

हाल सम्मको तथ्यांक अनुसार व्यवस्थीत पाइपको खानेपानि प्रयोग गर्ने ५७.८१ प्रतिशत छन भने बाकी घरधुरीले टयुबलेटबाट इनार कुवा, जरुवाको खानेपानी प्रयोग गरि रहेका छन् भने बिधुत ८७.७९ प्रतिशत घरधुरीको पहुँचमा छ संसारमा भने धेरै जसो जनताको पहुचमा रहेको पाईन्छ । नगरपालिकाका प्राय सवै बस्तीहरुलाई लक्षीत गरी सहरी स्वास्थ्य केन्द्र, सामुदायीक स्वास्थ्य एकाई, स्वास्थ्य चौकी, बर्थिङ्ग सेन्टर तथा निजि क्लीनीकहरु समेतले उपचार सेवा दिईरहेका छन् ।

यस नगरपालिकामा सामाजिक सम्पतिकोरुपमा रहेको ६० ओटा समुदायिक भवन रहेको छ । विपद्को दृष्टिकोण सहयोग तथा धार्मिक महत्वको राख्ने करिव ७५ भन्दा बढी मठमन्दिर, चर्च तथा गुम्वाहरु रहेका छन । यस नगरपालिकामा ४३ ओटा खेलमैदान, ५७ ओटा सक्रिय आमा समुह, ६ ओटा सक्रिय आयआर्जजन गर्न सक्ने महिलाहरुको समुह र करिव १७३ जना निर्णय दिन सक्ने महिला अभियन्ता रहेका छन । जसले गर्दा यस नगरपालिकामा विपद् जोखिम न्यनीकरणका कार्य गर्न साजिलो हुने देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा विभिन्न जाती, धर्म, सम्प्रदाय र भेषभुषाका मानिसहरु बसोबास गर्दछन्। सबै जातजाती र सम्प्रदायका आ-आफ्नै खाले धर्म संस्कृति र चालचलनहरु छन्। जसमा बडादशैं, तिहार, रामनवमी, इद, मोहरम, महाशिवरात्री, हरितालिका, श्रीपञ्चमी, श्रीकृष्ण जन्माष्टमी, विवाह पञ्चमी, छठ, होली, चैते दशैं, साउने-माघे सक्रान्ती, मातातीर्थ औंसी, अक्षय तृतीया, हरिशयनी-हरिबोधनी एकादशी, नागपञ्चमी, रक्षाबन्धन (जनैपूर्णिमा), कुशे औंसी, बालाचतुर्दशी, कोजाग्रत पूर्णीमा, श्री स्वस्थानी पूर्णिमा, नयाँ वर्ष, सोह्रश्राद्ध, बुद्धजयन्ती, क्रिशमस डे, अंग्रेजी नयाँ वर्ष, भ्यालेनटाईन डे, आदि चाडपर्वहरु रहेका छन्।

त्यसै गरी बर्दिया जिल्लाको केन्द्रिय सँसदिय प्रणाली अनुसार निर्वाचन क्षेत्र न २ र प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रको आधारमा ३ (ख) मा पर्ने यस नगरपालिकाका सरदर समुन्द्रिक सतहबाट १७५ मिटरको उचाईमा रहेको यहाको बार्षिक औषत तापक्रम न्युनतम ८ डिग्री सेल्सीयस देखी अधिकतम ४३ डिग्री सेल्सीयस र औषत बर्षा ११२० मि.लि. प्रती वर्ष हुने गरेको छ ।

१.४ विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभुमि

विपद्को जोखिममा रहेका समुदायहरु सामाजिक, आर्थिक तथा साङगठनिक रुपमा कमजोर हुन्छन् । खाद्य असुरक्षा, शौचालय, स्वास्थ्य तथा सरसफाइका सुविधाहरुको सिमितता, प्राकृतिक विपद्का कारण सुरक्षित बासस्थानको सही पहिचान तथा उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न नसक्नु आदि विपद् प्रभावित समुदायहरुले सामना गर्ने मुख्य समस्याहरु हुन । परिणाम स्वरुप प्राकृतिक तथा मानवजन्य विपद्हरु संग समुदायको सामना गर्ने क्षमता निकै कमजोर हुन्छ । यस्ता समस्याहरुलाई सम्वोधन गर्न समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने, विपद्को समयमा मानवीय सेवा प्रदायक निकायहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउनु अत्यन्त जरुरी छ । मधुवन नगरपालिकामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न सरोकारबालाहरु वीच समन्वय गर्ने र क्षमता अभिवृद्धिका लागि मार्ग निर्देश गर्ने र प्रभावकारी समन्वयात्मक प्रतिकार्यमा सघाउ पुर्‍याउन महत्वपूर्ण साधनको रुपमा यो योजना रहनेछ ।

विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहयोग तथा सम्भावित विपद्को जोखिम कम गर्न तथा विपद्को अवस्थामा आइपर्ने समस्याहरुलाई समाधान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक पर्दछ । विशेष गरी मानवीय सहयोगको प्रत्याभुति गराउन विपद् जोखिम न्युनीकरणमासमुदायलाई सहयोग गर्न, प्रतिकार्यमा समान पहुच पुरयाउन, सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादाकायम राख्न, खानेपानी तथा सरसफाई एवं स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गर्न यस योजनाले मार्गनिर्देश गर्दछ । त्यसका साथै श्रोतको सहि पहिचान तथा परिचालन गर्न जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउन पनि यस योजनाले सहयोग गर्दछ । यसै आवश्यकतालाई महशुस गर्दै यस नगरपालिकाले विपद्बाट हुने क्षतिलाई कम गर्न तथा विपद्को बेला प्रभावकारी समन्वयात्मक प्रतिकार्यमा योगदान गर्नका निमित्त मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित तथा प्रभाकारी बनाउन विपदपुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य दस्तावेजका रुपमा नगर स्तरीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ तयार पारिएको हो ।

१.५. विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य मधुवन नगरपालिकामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई जनधनको क्षती कम गर्नु रहेको छ । यसका देहाय बमोजिमका विशिष्टकृत उद्देश्यहरु रहेका छन्:

क) विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरु पहिचान र अध्यावधिक गर्न।

ख) विपद् प्रर्तिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा र सम्भावित विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आँकलन गर्न ।

ग) विपद् प्रर्तिकार्यका लागि विषयगत क्षेत्रहरुको जिम्मेवारी तथा भुमिका निर्धारण गरी प्रभावकारी विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्न ।

घ) विपद् प्रर्तिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी, पुर्वानुमानमा आधारीत पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु तय गर्न ।

१.६ विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समग्र उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई संगठित, व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य मार्फत् सम्भावित क्षति, नोक्सानी न्यूनीकरण गर्नु हो, साथै विपद्को समयमा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्धारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । यस योजनाका विशिष्ट नतिजा निम्नअनुसार छन् :

- विपद् पहिले गर्नुपर्ने आधारभूत जोखिम न्युनीकरणका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।
- विपद्का समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न सरोकारवाला निकाय र समुदायबीच सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ ।
- उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति हुनेछ ।
- सामाजिक, साँस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भई विपद्को सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ

- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग, पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै जवाफदेहिता र उत्तरदायित्वका भावनाको विकास हुनेछ ।
- सङ्कटासन्न समुदाय एवं क्षेत्रहरु पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शांकन तयार हुनेछ ।
- मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ ।
- विपद् प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्दार तथा राहत सेवा पर्‍याउन सरल उपायहरु अविलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ ।
- विपद् जोखिम् न्यूनीकरण गर्न सराकोरवालाहरुबीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात् तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ ।

१.७ योजना तर्जूमाकालागि रणनैतिक प्रस्ताव

- पूर्वतयारी सम्बन्धित कामहरूमा विपद् घटना अगावै गरिने, प्राय: सबै प्रकोपको जोखिम न्यूनीकरणकालागि गर्नुपर्ने विपद् प्रतिकार्यकालागि भौतिक संरचना, मेशिन औजार, शीप विकास, जनचेतना, कृत्रिम घटना अभ्यास जस्ता गतिविधिहरू समावेश गरिएका छन् ।
- यसका साथै कोभिड–१९ संवेदनशीलता सहितको पुर्वतयारी कार्य योजना अन्तरगत संस्थागत क्षमता, पूर्व तयारी र प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु समावेश गरिएका छन् ।
- विपद् प्रतिकार्य योजनालाई नागरपालिकाको बार्षिक योजना प्रकृयामा मूलप्रवाहीकरण गर्दै आवश्यक स्रोत तथा साधानको व्यवस्थापन गरिने । यसका अलावा विपद् व्यवस्थापन कोषलाई हरेक वडा तथा सामुदायिक तहमा विस्तार गरिने प्रस्ताव गरिएको छ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नु पनि पूर्वतयारी कार्य हो । त्यसकारण नगरपालिकाको अगुवाईमा यस योजनालाई आवधिकरुपमा अद्यावधिक गरिने प्रस्ताव गरिएको छ ।
- नगरपालिकाले यस विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पूर्ण स्वामित्वका साथ प्रदेश तथा संघिय सरकार, नेपाल रेडक्रस, बहुसरोकारवाला समिति लगायत बिकास साझेदारहरुसंग सहयोग, समन्वय र सहकार्यमा वृद्धि साथै विपद प्रतिकार्यमा निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रसंग पनि समन्वय र सहकार्य गरि विपद प्रतिकार्य प्रभावकारी र परिणाममुखी बनाउने प्रस्ताव गरिएको छ ।

परिच्छेद२ : विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था

२.१ विपद् जोखिमको अवस्था

वर्दिया जिल्लामा विभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्बाट प्रभावित पालिकाहरुको सूचीमा मधुवन नगरपालिका पनि रहेकोछ । नगरपालिका क्षेत्रमा हरेक वर्ष बाढी, आगलागी, महामारी, शिलतहर, हावाहुरी, जनावरको आक्रमण र सडक दुर्घटनाजन्य विपद्का कारण जनधनको क्षति हुने गरेको छ । यसका साथै हाल कोभिड १९ को विश्वव्यापी संक्रमणको महामारीको प्रभाव नेपालमा पनि दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको छ । यस्ता महामारी तथा बिशेष गरी बाढीबाट बर्षेनी ठुलो जनधनको क्षेति हुने गरेकाले मानवीय सहायतालाई प्रभावकारीरुपमा अघि बढाउन आवश्यक छ । विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिसमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न यस मधुवननगरपालिकाको साधनस्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त तरिकाले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस विपद्को पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ ।

२.२ विगतका विपद्हरुको विश्लेषण

यस मधुवन नगरपालिका क्षेत्रमा भएका विभिन्न विपदका घटनाहरुको विवरण अनुसार बाढी प्रमुख प्रकोपको रूपमा देखिएको छ साथै कोभिड-१९ जस्ता महामारी, जंगली जनावर आतँक, हावाहुरी, कृषिमा तथा पशुमा रोगकिरा, खडेरी, शीतलहर, आगलागी, सडक दुर्घटना, चट्याङ, सर्पदँश, जस्ता प्रकोपहरुले प्रभाव पारिरहेको अवस्था रहेको छ । यस विश्लेषणका क्रममा भूकम्पीय घटनाले विगतमा असर नगरेता पनि नेपाल भूकम्पीय जोखिममा रहेको मुलुक भएकोले सरकारले विपद् व्यवस्थापनका कार्यक्रम तय गर्दा भूकम्पीय जोखिम व्यवस्थापनलाई पहिलो प्राथमिकता दिने भएकाले भूकम्पीय प्रकोपलाई यस नगरपालिकाले पनि पहिलो सूचीमा नै समेटिएको छ ।

तालिका २: विगतका विपदहरुको विश्लेषण तालिका

विपदको प्रकार	प्रभाव	विपद भएको साल												
		२०६४	२०६५	२०६६	२०६७	२०६८	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६
बाढी	प्रभावित घरधुरी	५४६	३६६	६५५	४७९	७२१	२९७	४९१	८३३	४७५	३८७	५१२	३५६	२५०
	पुर्ण क्षति घरधुरी	२४३	१८७	२५०	११३	२०७	१६४	२९६	३१३	३०४	२१७	२८८	२५०	१५२
	मानविय मृत्यु	२	-	१	-	२	-	१	-	-	-	-	१	-
	घाईते	९	४	७	८	५	२	६	-	-	४	३	७	-
जंगलीजनावरआतंक	प्रभावित घरधुरी	२५८७	२१०९	१७५४	१३३७	१४५७	११७३	१३४२	२०६६	१३६८	९४२	१२६५	१३५७	२४३३
	पुर्ण क्षति घरधुरी	३१२	२३३	१४४	३०९	४१६	२१०	३१७	२०८	३१२	३०७	२०९	२१४	२१२
	मानविय मृत्यु	२	४	३	-	१	-	-	२	-	-	२	-	४
	घाईते	६	३	१	२	३	४	२	३	७	७	९	३	५
आगलागी	प्रभावित घरधुरी	६७८	३९६	५६१	७४३	४८७	८२१	९२३	९७६	९१७	९६५	१००२	८९९	४३४
	पुर्ण क्षति घरधुरी	७	९	८	४	९	७	१४	७	२	८	५	९	५
	मानविय मृत्यु	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	घाईते	२	७	१	३	७	१	८	२	३	१	-	-	-
रोगकिरा	प्रभावित घरधुरी	२१५३	१२०९	१४५५	१३७३	१२६३	९७९	११३५	१०७७	१६३७	१३४४	१२५७	१९२७	२०४१
	पुर्ण क्षति घरधुरी	६५	८७	१०३	९१३	३१५	१७३	२९१	११३	२३३	५७	७	२	८
	मानविय मृत्यु	-	-	-	-	१	-	-	१	१	-	-	-	-
	घाईते	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
खडेरी	प्रभावित घरधुरी	१७६	२१३	१६८	२३१	१११	३२१	१२३	१५१	१३३	११७	२५२	२३०	११६
	पुर्ण क्षति घरधुरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	मानविय मृत्यु	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	घाईते	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

विपदको प्रकार	प्रभाव	विपद भएको साल												
		२०६४	२०६५	२०६६	२०६७	२०६८	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६
सर्पदंश	प्रभावित घरधुरी	२११	९७	७४	७७	-	-	-	-	५४	-	१७९	१३२	२१६
	पुर्ण क्षति घरधुरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	मानविय मृत्यु	-	३	१	२	३	६	४	३	२	४	३	३	४
	घाईते	२	-	३	-	-	२	-	२	-	१	-	१	४
शितलहर	प्रभावित घरधुरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	पुर्ण क्षति घरधुरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	मानविय मृत्यु	३	-	-	२		१	३	१	-	४	-	२	१
	घाईते	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
विधुत सर्किट	प्रभावित घरधुरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	पुर्ण क्षति घरधुरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	मानविय मृत्यु	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२	१	२
	घाईते	-	-	-	-	-	-	-	-	३	-	२	२	४
माहामारी	प्रभावित घरधुरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	पुर्ण क्षति घरधुरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	मानविय मृत्यु	२	-	१	-	४	-	-	६	-	-	१	१	३
	घाईते	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
हावाहुरी	प्रभावित घरधुरी	१२७	९७	८२	१२३	१७७	२४१	२३३	१५६	१४४	१५७	१२१	९९	६९
	पुर्ण क्षति घरधुरी	९	७	४	९	६	८	३	१०	-	७	६	२	-
	मानविय मृत्यु	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	घाईते	२	-	-	३	-	१	-	-	-	१	-	२	-

स्रोतः मधुवन नगरपालिकावाट प्राप्त विवरण २०७७

२.३ नगरपालिकामा भएका कानुनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था

मधुवन नगरपालिका अर्न्तगत नगर प्रमुखको नेतृत्वमा स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन भै सक्रिय रहेको छ । स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिले नगर क्षेत्र भित्र समग्र विपद जोखिम व्यवस्थापनका लागी नेतृत्वदायी भुमिका खेल्नुका साथैसवै वडाहरुमा वडा स्तरीयस्थानीय अनुकुलन कार्ययोजना तयार भई कार्यान्वयन भईरहेको अवस्था देखिएकोछ ।यसका साथै स्थानीय स्तरमा रहेका सरकारी तथा गैरसरकारी संघ, संस्थाहरुको आपतकालिन अवस्थामा प्रतिकार्यका लागी क्षमता समेत पहिचान गरि स्थानीय विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कायान्वयन गर्नुपर्ने रहेको छ।

यस नगरपालिका अर्न्तगतसवै अध्यक्षको नेतृत्वमा वडा विपद व्यवस्थापन समिति गठन भई कृयाशील अवस्थामा रहेकोछ भने संकटासन्न समुदायहरुमा सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति गठन भएका छन साथै यस नगरपालिकाले विपद जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली २०७६ तयार भै कार्यान्वयन भईरहेकोछ ।

सन्दर्भ सामग्रीहरूको समीक्षा

तालिका ३: सन्दर्भ सामग्रीह□को समीक्षा

क.सं.	प्रतिवेदनको नाम	पुर्व असल अभ्यास	मुख्य सिकाई	सुझाव
१	स्थानीय अनुकुलन योजना २०७५	वृक्षारोपण, जैवीक तटबन्धन, तटबन्धन, आकस्मीक कोषको स्थापना, राहत वितरण, विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी वजेट विनियोजन, संकटासन्न क्षेत्रहरुको पहिचान ।	योजना तर्जुमा उप समिति र कार्यदल गठन तथा क्षमता अभिवृद्धि, वडा तथा नगर स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन, स्थानीय तह र समुदायमा क्षमता अभिबृद्धि गर्नु पर्ने देखिएकोछ ।	स्थानीय तहले विपद तथा जलवायु उत्थानशिल योजना अनुरुप कार्यान्वयन तथा वजेट विनियोजन गर्नु पर्ने ।
२	नगर विपद जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५	समिति गठन, ऐन अनुसार समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारहरु तोकी विपद जोखिम न्यनीकरण सम्बन्धी क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन । सुरक्षा निकाय परिचालन, स्वास्थ्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरु संचालन र एम्बुलेन्स तयारी अवस्थामा राख्ने ।	विपद भैपरि आउने भएकाले आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्दै कार्यानवयन गर्नुपर्ने ।	ऐन अनुसार स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
३	नगरपालिकाको शिक्षा संग सम्वन्धीत विपद प्रतिकार्य योजना २०७७	आपतकालिन उद्धार, सुरक्षित स्थानान्तरण र प्राथमिक,उपचार सहयोग अस्थायीसिकाई केन्द्र स्थापना र सो मार्फत नियमितशिक्षा लगायतमनोसामाजिक सेवातथा सहयोग प्रदान गर्ने नष्ट भएकाशैक्षिक सामग्री र बालमैत्रीसिकाई स्थलव्यवस्थापन गर्नेबालबालिकाहरुलाई	विधार्थि र विधालयमा विपद भैपरि आउने भएकाले आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्दै कार्यानवयन गर्नुपर्ने । विपद संग सम्बन्धीत शिक्षण र प्रयोगात्मक प्रणाली अपनाउनुपर्ने । कोभिड-१९ सम्बन्धी जनचेतना र सामाग्रीहरुको	उपलब्ध सहयोगी र सरोकारवाला निकाएसंग समन्वय र सहकार्य गर्नु पर्ने । शिक्षा संग सम्वन्धीत विपद पर्तिकार्यकालागी वजेट विनियोजन गर्ने ।

क.सं.	प्रतिवेदनको नाम	पुर्व असल अभ्यास	मुख्य सिकाई	सुझाव
		वालमैत्रीसिकाई अवसर र मनोसामाजिक सहयोगात्मक शिक्षण सिकाई सेवाउपलब्ध गराउने द्रुत रुपमाशिक्षा सरोकारको सूचना र तथ्यांक संकलन र प्रेषण गर्ने ।	व्यवस्थापन गर्ने । बालबालिकाहरुलाई स्वाथ्य, सरसफाई, सफाखानेपानीको सुविधातत्कालउपलब्ध गर्ने	
४	नगरपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन२०७५	फोहरमैला व्यवस्थापन, जैविक विविधता संरक्षण, वन तथा हरीत क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापन, संस्थागत व्यवस्था लगायतका योजनाहरु रहेको ।	योजना तर्जुमा उप समिति र कार्यदल गठन तथा क्षमता अभिवृद्धि, वडा तथा नगर स्तरीय वातावरण व्यवस्थापन समिति गठन, स्थानीय तह र समुदायमा क्षमता अभिबृद्धि गर्नु पर्ने देखिएकोछ ।	स्थानीय तहले वातावरण ऐन अनुरुप कार्यान्वयन तथा वजेट विनियोजन गर्नु पर्ने ।

स्रोत: मधुवन नगरपालिकावाट प्राप्त विवरण २०७७

प्रकोप	बाढी	जनावर आतंक	हुरीवतास	आगलागी	सितलहर	रोगकिरा	सर्पदंश	विधुत सर्किट	महामारी	खडेरी
बाढी		बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
जनावर आतंक			जनावर आतंक	जनावर आतंक	जनावर आतंक	जनावर आतंक	जनावर आतंक	जनावर आतंक	जनावर आतंक	जनावर आतंक
हुरीवतास				हुरीवतास	हुरीवतास	हुरीवतास	हुरीवतास	हुरीवतास	हुरीवतास	हुरीवतास
आगलागी					आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
सितलहर						सितलहर	सितलहर	सितलहर	सितलहर	सितलहर
रोगकिरा							रोगकिरा	रोगकिरा	रोगकिरा	रोगकिरा
सर्पदंश								सर्पदंश	सर्पदंश	सर्पदंश
विधुत सर्किट									विधुत सर्किट	विधुत सर्किट
महामारी										महामारी
खडेरी										
जम्मा अङ्क	९+१= १०	८+१= ९	७+१= ८	६+१= ७	५+१= ६	४+१= ५	३+१= ४	२+१= ३	१+१= २	१
स्तर	**१**	**२**	**३**	**४**	**५**	**६**	**७**	**८**	**९**	**१०**

२.४ प्रमूख प्रकोपह□ र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपह□

नोटः नेपाल भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको मुलुक हुँदा प्रकोप स्तरीकरण गर्दा भूकम्पलाई तुलनामा राखिएको छैन् ।

स्रोत: मधुवन नगरपालिकावाट प्राप्त विवरण २०७७

प्रकोपहरुको जोडागत स्तरिकरण गर्दा यस मधुवन नगरपालिकामा भुकम्प पछि प्रमुख प्रकोप बाढी रहेको, दोश्रोमा जंगली जनावर आतँक र तेश्रोमा हावाहुरी देखियो त्यसै गरि आगलागी,शितलहर, रोगकीरा, सर्पदंश, विधुत सर्किट, माहामारी र खडेरीको असर तथा प्रभाव मध्यम खालको रहेको पाईयो ।

२.५ सम्भाव्य प्रकोपको आाकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साांकन

मधुवन नगरपालिका अर्न्तगत विगतका बर्षमा विपदले क्षति पुर्‍याएको आधारमा नगर भित्र रहेका जम्मा दश किसिमका स्थानीय विपद्हरु पहिचान भएका छन् । यस नगर भित्र भुकम्पको प्रभाव नदेखिएतापनि शहरीकरण उन्मुख भएकाले भुकम्प जस्ता प्रकोपको पनि उच्च जोखिममा रहेको अवस्था छ । यि मध्ये बाढी मुख्य, जनावर आतँक, हावाहुरी, आगलागी,शितलहर, रोगकीरा, सर्पदँश,खडेरी, विधुत सर्किट र माहामारी जस्ता प्रकोपहरुको सम्भावित क्षतिलाई आधार मानेर यस नगर भित्र सम्भावित प्रकोप जोखिम (सङ्कटासन्नता) तालिका तयार गरिएको छ।

तालिका ४: नगर भित्र सम्भावित प्रकोप जोखिम (स□्कटासन्न) तालिका

विपदको प्रकार	जोखिमको किसिम	वडा अनुसार संकटासन्नता घरधुरी विवरण									जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	
बाढी	उच्च जोखिम घरधुरी	७३४	६७१	५२२	४३३	३२१	२०९	३७१	४३९	४२१	**४१२१**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	३१२	२१६	२७०	६८७	८७८	४५६	७५२	५५१	५३९	**४६६१**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	१७४	१२७	११६	१७६	२७७	५१५	५७८	३३०	२९८	**२५९१**
जंगली जनावर आतंक	उच्च जोखिम घरधुरी	६७८	५७३	५३२	२७९	३१२	१८९	३२७	१८५	२९७	**३३७२**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	३०५	३२०	२३३	६१९	७६३	२७६	६८१	२११	७१९	**४१२७**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	२३७	१२१	१४३	३९८	४०१	७१५	१७२	९२४	२४२	**३३५३**
हावाहुरी	उच्च जोखिम घरधुरी	७६३	६१९	६८१	७६३	२४२	३२०	४८५	३२०	२३७	**४४३०**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	४११	२९८	११९	३०९	७९६	६९१	७१३	८२१	७६४	**४९२२**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	४२	९७	१०८	२२४	४३८	१६९	३७३	१७९	२५७	**१८८७**
आगलागी	उच्च जोखिम घरधुरी	२४२	२७३	१७९	३२०	२३७	१२१	२४३	२३८	२२४	**२०७७**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	७१९	६१९	५६३	६७८	५७३	५३२	७९१	७१३	७१३	**५९०१**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	२५९	१२२	१६६	२९८	६६६	५२७	५३७	३६९	३२१	**३२६५**
सितलहर	उच्च जोखिम घरधुरी	७३४	६७१	५२२	४३३	३२१	२०९	३७१	४३९	४२१	**४१२१**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	३१२	२१६	२७०	६८७	८७८	४५६	७५२	५५१	५३९	**४६६१**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	१७४	१२७	११६	१७६	२७७	५१५	५७८	३३०	२९८	**२५९१**
रोगकिरा	उच्च जोखिम घरधुरी	४१२	२९८	११९	३०९	७९६	६९१	७१३	८२१	७६४	**४९२३**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	६६३	५१९	६८१	७६३	२४२	३२०	४८५	३२०	२३७	**४२३०**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	१४१	१९७	१०८	२२४	४३८	१६९	३७३	१७९	२५७	**१९८६**
खडेरी	उच्च जोखिम घरधुरी	३१२	२१६	२७०	६८७	३७८	३५६	७५२	५५१	५३९	**४०६१**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	२५९	४२२	१६६	२९८	७६६	४२७	५३७	३६९	३२१	**३५६५**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	६४९	३७६	४७२	३११	३३२	३९७	२८२	४००	३९८	**३६१७**

विपदको प्रकार	जोखिमको किसिम	वडा अनुसार संकटासन्नता घरधुरी विवरण									जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	
माहामारी	उच्च जोखिम घरधुरी	२३७	१२१	१४३	३९८	४०१	७१५	१७२	९२४	२४२	**३३५३**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	६७८	५७३	५३२	२७९	३१२	१८९	३२७	१८५	२९७	**३३७२**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	३०५	३२०	२३३	६१९	७६३	२७६	६८१	२११	७१९	**४१२७**
सर्पदंश	उच्च जोखिम घरधुरी	३०५	३२०	२३३	६१९	७६३	२७६	६८१	२११	७१९	**४१२७**
	मध्यम जोखिम घुरधुरी	६७८	५७३	५३२	२७९	३१२	१८९	३२७	१८५	२९७	**३३७२**
	न्युन जोखिम घुरधुरी	२३७	१२१	१४३	३९८	४०१	७१५	१७२	९२४	२४२	**३३५३**

स्रोतः मधुवन नगरपालिकावाट प्राप्त विवरण २०७७

तालिका ५: मधूवन नगरपालिकामा बाढीको जोखिम विश्लेषण

वडा नं.	जम्मा घरधुरी विवरण	प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी	प्रभाव पार्न सक्ने नदी तथा खोलाहरु	प्रभावित हुनसक्ने बस्ति	विद्यमान क्षमता	विगतको अभ्यास
१	१२२०	६२९	मुख्य कर्णाली, ओरही, ववई नदीहरु र झरन वाट वग्ने खोलाहरु	दुर्गानगर, पत्थारवोभि, इन्द्रपुर, छोड्की तडुवा, वड्की तडुवा, झर्नाटोल, डल्ला, सोमलपुर	आपतकालीन कोषको व्यवस्था, नगर स्तरीय र वार्ड स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन, खोजउद्धारका सामाग्रहरुको भण्डारण आदी ।	राहत वितरण, विस्थापीत घरधुरीलाई सुरक्षीत स्थानमा स्थानन्तरण आदी ।
२	१०१४	५२४		खैरानी, गंगावटुवा, कोठीया, सोनहा, बंगलीपूर, अम्मरपुर, रजवारा		
३	९०८	४७६		खाता, भगरैया, सुकुम्बासी नयाँ वस्ती, मुक्त कमैया, भगतपुर,धनौरा		
४	१२९६	३४३		कोठीयाफँटा, जब्दाटोल, ढोढरी, मधुवन, मचाड, बेलवा, वसन्ता, महुवा, बादरभरिया		
५	१४७६	४५१		रामनगर, कृष्णानगर, बरगाँउ, शान्तीपुर		
६	११८०	२१३		सिरकैडा,बुद्धनगर, श्रीनगर, नयाँवजार		
७	१५७१	३८७		गँगा वस्ती, शुक्रवस्ती, दशरथ र मुक्तकमैया वस्ती		
८	१३२०	२९६		टि.सि.एन., फाँटा, बजार क्षेत्र, दुर्गापुर, गणेशपुर, शिवनगर		
९	१२५८	३१७		धर्मवस्ती, इन्द्रपुर, कुमादेवी, काशिपुर, वेलटाँडी		
जम्मा	**११२४३**	**३६३६**		**जम्मा वस्तीहरु: ५४**		

स्रोत: मधुवन नगरपालिकावाट प्राप्त विवरण २०७७

तालिका ६: मधूवन नगरपालिकामा कोरोना भाईरसको जोखिम विश्लेषण

जम्मा संक्रमीत संख्या	निको भएका	उपचारत	मृत्यु
१७२	१६३	९	२

स्रोत: स्वास्थ्य शाखाकाट प्राप्त विवरण २०७७

विश्व व्यापी माहामारीका रुपमा फैलीएको कोरोना भाईरस वाट मधुवन नगरपालिका पनि अछुतो रहने कुरा भएन । यसै सन्दर्भमा स्वास्थ्य शाखाको तथ्यांक हेर्दा यस नगरपालिकामा १७२ जना संक्रमित रहेका छन् जसमध्ये १६३ जना निको भई घर फर्केका छन् भने ९ जना अझै पनि उपचार गराई रहेका छन् । मृत्यु भएका २ जना वाहीरी स्थानमा रहेका थिए ।

२.६विपद् स□टासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

मधुवन नगरपालिका निरन्तर विपदका घटना भैरहने नगरपालिका हो।वर्दियाजिल्लाको उत्तरी क्षेत्रमा रहेको चुरेक्षेत्र बाट उत्पन्न भै दक्षिणतिर बग्ने विभिन्न नदी, खोला तथा झरनहरुका कारण बर्षेनी बाढीको उच्च जोखिम रहेको छ। बाढीका बेला यस क्षेत्रमा वसोवास गर्ने समुदायहरु प्राय:डुबान, कटान र पटानका सामस्या यस क्षेत्रका लागी नियमित जसो भैसकेको छ। उत्तरबाट दक्षिण भएर बग्ने नदी तथा झरनहरुले बर्षाको बाढी संगै चुरेपहाडबाट बगाएर ल्याउने गेग्रयान तथा माटोहरु समथर भुभागमा आउँदा थेग्रिएर नदीको सतहमा बृद्धिहुनका साथै सामान्य बाढीमा समेत जलप्रवाह बढेर बस्तिमा पानी पसेर धन,मालको क्षतिका साथै उब्जाउ जमिन कटान तथा पटान गर्ने गर्दछ। यस नगरपालिका अर्न्तगत रहेका बजार तथा ग्रामिण क्षेत्रका बस्ति बिना योजना स्वस्फुर्त रुपमा बस्न गएका तथा निर्माण गरिएका भौतिक संरचनाहरु पनि पुरानाहुनका साथै विपद जोखिमलाई ध्यान नदिई निर्माण गरिएका कारण भुकम्पीय दृष्टिकोणले समेत उच्च संकटासन्न रहेको छ। यस नगरपालिकाले सम्भावित विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमतालाई सबै जोखिमयुक्त बस्ति तथा समुदाय सम्म बिस्तार गर्न नसकिएको अवस्था देखिएकोछ।

बारम्बार आईरहने बाढीको पुर्वानुमान तथा सम्भावित विपदका प्रभावित क्षेत्रका घटना पूर्व सुचना उपलब्ध गराई मानविय तथा सम्पत्तीको क्षति कमगर्नका लागी जल तथा मौसम विज्ञान विभाग फिल्ड कार्यालयको सहयोग र समुदायको अगुवाईमा ३ वटा बाढी मापन केन्द्रर २ वटा बर्षा मापन केन्द्रहरुस्थापना गनुपर्ने देखिन्छ। यस नगरपालिका स्तरमा कार्यपालिका प्रमुखको नेतृत्वमा स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, वडा स्तरमा वडा विपद व्यवस्थापन समिति का साथै समुदायमा स्तरमा सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समितिहरु समेत गठन भएका छन साथै आपतकालिन अवस्थामा प्रभावकारी समन्वयत्मक प्रतिकार्यका लागी विपद प्रतिकार्य तथा बन्दोबस्तिका सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने थालनी भएकोछ त्यसै गरि नगर तथा वडास्तरमाविपद व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गरिएको छ ।

२.७ विपद् जोखिम आाकलन तथा नक्शांकन

मधुवननगरपालिकामा बाढी,जंगली जनावर आतँक, हावाहुरी, आगलागी, सितलहर, रोगकीरा,सर्पदँश, खडेरी,विधुत सर्किट र माहामरीको उच्च जोखिम रहेको छ भने बाढीका दृष्टिकोणले सवै भन्दा उच्च जोखिम रहेको छ। बिशेष गरि बर्षायाममा नदीको सतह बृद्धि भई नदीको बाढी समुदायमा प्रवेश गरी धनजनको क्षति गर्नुको साथै अन्नपात, बालीनाली तथा पशुचौपायामा समेत क्षति हुन सक्ने देखिएकोछ यसको साथै जमिन कटान, पटान र डुवान हुने जोखिमको अवस्था रहेकोछ।यसका साथै अहिलेको परिवेषमा COVID-19का कारण विश्वनै जोखिममा रहेको अवस्थामा सतर्कता र सचेत नहुने हो भने

यस पालिकामा पनि कोरोना भाईरसका कारण मानविय क्षति हुन सक्ने प्रवल सम्भावना रहेको देखिन्छ ।

नक्सा २: विपद् जोखिम आाकलन तथा नक्शांकन

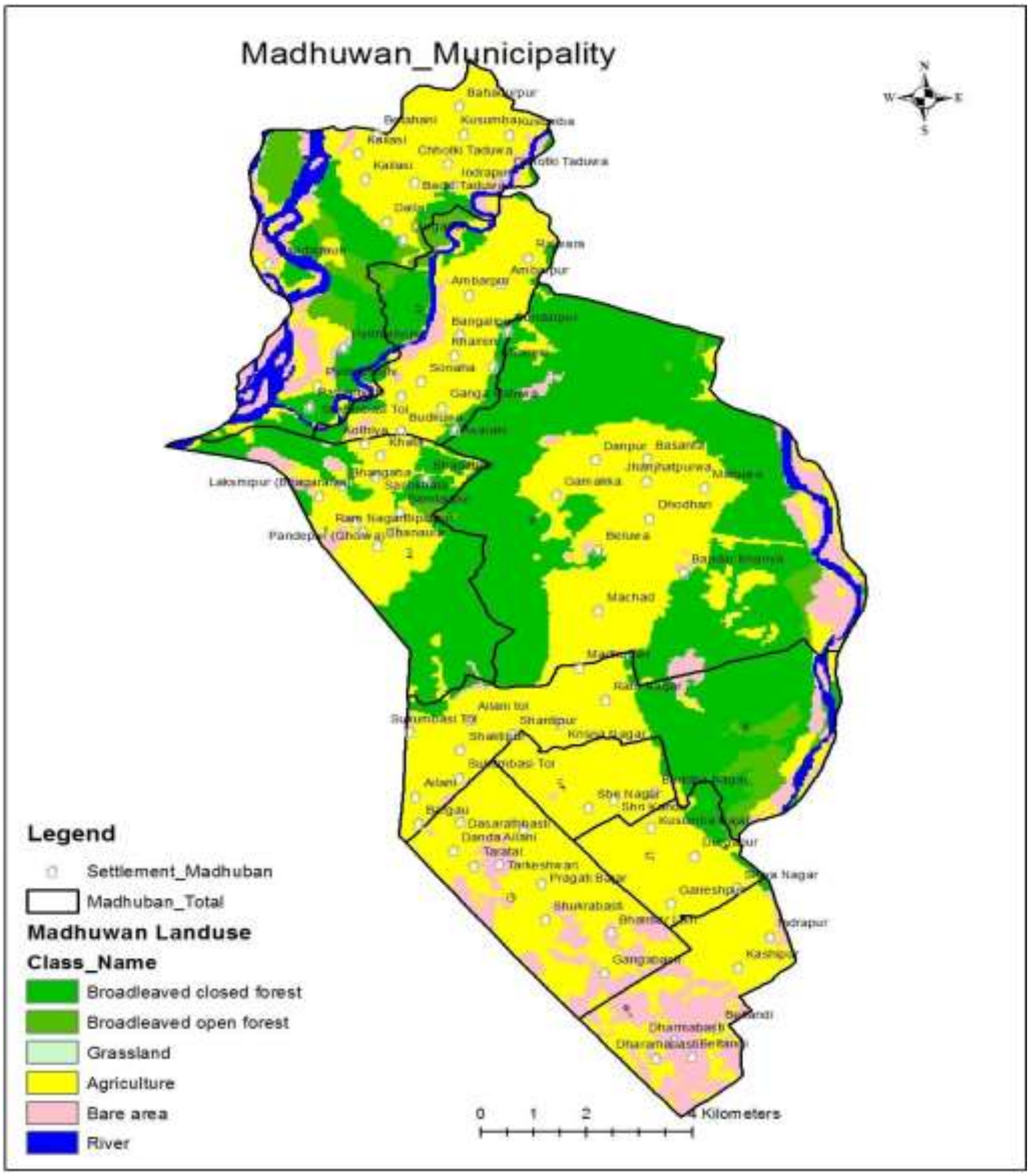

स्रोत: मधुवन नगरपालिका लापा

२.८ प्रकोप पुर्वानूमान तथा पुर्वसुचना प्रणाली विश्लेषण

सम्भावित प्रकोप पुर्वानुमान तथा पुर्वसूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनका लागी मधुवन नगरपालिका अर्न्तगत जलमापन केन्द्र र वर्षामापन केन्द्रहरु स्थापना गरिएको छैन।सम्भावित विपदको सुचना प्रभावित हुन सक्ने समुदायमा प्रभावकारी सुचना प्रवाह गर्नका लागी यस मधुवन नगरपालिका अर्न्तगत जलमापन र वर्षामापन केन्द्र स्थापित भै संचालनमा रहेको छ भने जल तथा बर्षा मापन केन्द्रका सुचनाहरु सम्भावित विपदबाट प्रभावित हुनसक्ने समुदाय सम्म प्रवाह गर्नका यस मधुवन नगरपालिकाले जलमापन केन्द्र चेपाङ्ग ववई नदी र कर्णाली चिसापानी वाट सुचना लीई बाढी पुर्वसुचनासंचार संयन्त्र तयार गरेको छ। यसको साथै सम्भावित बाढीको सुचनाहरु प्रभावित हुन सक्ने समुदाय सम्म प्रवाह गर्नका लागि स्थानीय आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र स्थापित गरी जल तथा

वर्षा मापन केन्द्रवाट प्राप्त सूचना परिक्षण गरि आधिकारीक सुचनाहरु प्रभावित समुदाय तथा जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र तथा सुरक्षा निकायमा सुचनाप्रवाह गर्ने कार्य गर्नुपर्नेछ। यस नगरपालिककाको संयोजकत्व तथा सहकार्यमा बाढी तथा बर्षा मापन केन्द्रहरुवाट सुचना तथा विवरण लिने गरेको छ ।

तालिका ७: जलमापन केन्द्रको विवरण

जलमापन केन्द्रको विवरण		
नदी तथा स्थान	**अवलोकनकर्ताको नाम**	**सम्पर्क नम्बर**
बबई नदी, चेपाङ्ग	मोहनलाल जैशी	प्राप्त नभएको
वर्षामापन केन्द्रको विवरण		
वार्ड नं. ६ को ४ नं. गाउं	विष्णु खत्री	प्राप्त नभएको
साइरन जाडान भएको(वडा नं १ पत्थरवोजी र २ कुसमिनिया		

२.९ सरोकारवाला संस्थाह□

यस नगर भित्र मानवीय सहायता क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला निकायहरुको विवरण तपशिल वमोजिम उल्लेख गरिएको छ :

तालिका ८: सरोकारवाला निकायहरुको विवरण

सि.नं	निकाय	विषयगत क्षेत्र	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिकोनाम र पद	सम्पर्क विवरण (फ्याक्स, फोन, इमेल)
१	मधुवन नगरपालिका	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषिसेवा, पशु सेवा, विपद व्यवस्थापन, खानेपानी, पुर्वाधार, महिला तथा वालवालीका	१–९ वडा	गणेश वहादुर क्षेत्री (नगर प्रमुख) नारायण प्रसाद खनाल (शीक्षा शाखा) वासुदेव अधिकारी (आर्थिक शाखा)	९८४८०९२५५५ ९८४८०७२९१७ ९८५८०४९९११
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा	स्वास्थ्य, विपद व्यवस्थापन, राहत वितरण, तथ्यांक संकलन, खोज उद्धार तथा प्राथमीक उपचार	१–४ वडा ५–९ वडा	गोविन्द प्रसाद सिग्देल (सभापती) अम्वर वहादुर के.सि.(कोषाध्यक्ष)	९८६८१४११७२ ९४८१८७१९२
३	इलाका प्रहरी कार्यालय, सानोश्री	संरक्षण, सुचना तथा खोज,उद्धार	१–९ वडा	प्रमुख	०८४४४०१९९ ९८५८०९०५३९
४	जि.स.स.को कार्यालय	आर्थिक सहयोग र सहकार्य	१–९ वडा	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	०८४ ४२०१४५
५	जि.प्र.का., जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	विपद व्यवस्थापन, खोज उद्धार पृष्ठपोषण,समन्वय, सहकार्य	१–९ वडा	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	०८४४२०१३३
६	जि.व.का., वर्दिया	विषयगत सहयोग,	१–९ वडा	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	९८५८०२६६७७
७	जलउत्पन्न प्रकोप कार्यालय	विषयगत सहयोग, नदीकटान नियन्त्रण तथा पोखरी संरक्षण	१–९ वडा	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	९८५८०३१०६७

सि.नं	निकाय	विषयगत क्षेत्र	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिकोनाम र पद	सम्पर्क विवरण (फ्याक्स, फोन, इमेल)
८	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	सहयोग,राहत तथा खोज उद्धार,तथ्यांक संकलन	१–९ वडा	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	०८४४२०१९९ ०८४४२०३३९
९	वोर्डर प्रहरी	सुरक्षा सहयोग,राहत तथा खोज उद्धार,तथ्यांक संकलन	१–९ वडा	भुपेन्द्र पाल	०८४ ४४०१०८ ९८४१६३८४८८
१०	सुरक्षा वेस क्याम्प	सुरक्षा सहयोग,राहत तथा खोज उद्धार,तथ्यांक संकलन	१–९ वडा	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	९८५१२७२५४६
११	नेपाल रेडक्रस जिल्ला शाखा	स्वास्थ्य, विपद व्यवस्थापन, राहत विततरण, तथ्यांक संकलन, खोज उद्धार तथा प्राथमीक उपचार	१–९ वडा	कृष्ण गौतम (सभापति)	९८५८०३२४४९
१२	उद्योग वाणिजय संघ	संरक्षण, परामर्श, स्वास्थ्य, विपद् व्यवस्थापन, कृषि पुर्वाधार र अन्य व्यवस्थापन	१–९ वडा	देवेन्द्र प्रसाद तिमिल्सेना	९८४८०८२५९५
१३	गुडनेभर	क्षमता अभिवृद्धि, खोजउद्धार, तथ्यांक संकलन	१–९ वडा	रतन के.सि.	९८५७८२४४०३
१४	स्याक नेपाल	क्षमता अभिवृद्धि, खोजउद्धार, तथ्यांक संकलन	१–९ वडा	दशलाल चौधरी	
१५	किडार्क नेपाल	क्षमता अभिबृद्धि, विपद व्यवस्थापन योजना निर्माणमा सहोग,तथ्यांक संकलन	१–९ वडा	नविन कुमार शाही	९८४८२५१४७९
१६	महिला तथा वालवालीका	संरक्षण	१–९ वडा	ईन्द्रा चुनारा	९८४८८९३५३६
१७	माईती नेपाल	संरक्षण	१–९ वडा	कमला पन्त	९८५८०२४५२२

२.१० विषयगत क्षेत्रह□

यस नगरपालिका अर्न्तगत पहिचान गरिएका बिषयगत अगुवा निकाय र सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ :

तालिका ९: बिषयगत अगुवा निकाय र सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र	सदस्य संस्था	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क विवरण (फ्याक्स, फोन,इमेल)
१	समन्वय, सुचना तथा खोज,उद्धार	वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन शाखा	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९११
२	संरक्षण	महिला तथा वालवालिका शाखा	ईन्द्रा चुनारा	९८४८८९३५३६
३	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य शाखा	मणिराम आचार्य	९८५८०२५९९८
४	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा (पूर्वाधार विकास समिति)	सौरभ रेग्मी	९८४३३३६००३
५	खाद्यन्न तथा कृषि	कृषि तथा पशु शाखा	एक राज ओली	९८४९१४२१०४
६	शिघ्र पुर्नर्लाभ	योजना शाखा (पूर्वाधार विकास समिति)	राम वाहादुर थापा	९८५८०४९१११
७	आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण	शिक्षा शाखा	नरायण प्रसाद खनाल	९८४८०७२९१७
८	आपतकालिन आवास तथा गैरखाद्य	राहात वितरण समिति	गणेश वाहादुर क्षेत्री	९८४८०९२५५५

परिच्छेद ३ सामान्य पुर्वतयारी योजना

३.१सामान्य पुर्वतयारी योजना (सम्पुर्ण विषयगत क्षेत्रह□को लागि)

सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धित कामहरूमा विपद् घटना अगावै गरिने, प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्नेजोखिम न्यूनीकरण, विपद् प्रतिकार्य गर्न संस्थागत तथा भौतिक संरचना, मेशिन औजार, शीप विकास,जनचेतना, कृत्रिम घटना अभ्यास जस्ता गतिविधिहरू समावेश गरिएका छन् । यसका साथै कोभिड–१९ संवेदनशीलता सहितको पुर्बतयारी कार्य योजना समेत यी सबै क्षमता र तयारीआवधिकरुपमा अद्यावधिक गर्न जरुरी हुन्छ ता कि विपद्को स्थितिमा प्रतिकार्य गतिविधिहरू समयमा नैकार्यान्वयन गर्न सकियोस् । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नु पनि पूर्वतयारी कार्यहो ।

तालिका १०: सामान्य पुर्वतयारी योजना

विषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समय
			आन्तरीक	वाह्य	
समन्वय, सूचना तथा खोज उद्धार क्षेत्र	यस नगरपालिका क्षेत्रमा जल तथा बर्षामापन केन्द्रहरु स्थापनाको लागीपहल गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ माघ
	जल तथा बर्षा मापन केन्द्रका अवलोकनकर्ताहरुलाई नियुक्त गरी उनीहरुको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने र स्थानिय निकायका सरोकारवालाहरुको टेलिफोन नं. संकलन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ माघ
	नगर स्तरीय बाढी पूर्व सुचना संयन्त्र निर्माण गर्ने	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ माघ
	पुर्वसुचना र खोज तथा उद्धार टोली गठन गर्ने र तालिम प्रदान गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ फाल्गुन
	स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ फाल्गुन
	विपद्का क्षेत्रमा काम गर्ने सरोकारवालाहरुको नक्साँकन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ मंसिर
	सबै विषयगत अगुवा कार्यालय तथा सदस्यहरुलाई जिम्मेवारीको	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ मंसिर

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समय
			आन्तरीक	वाह्य	
	जानकारी गराउने ।				
	आपतकालिन अवस्थामा सूचनाको प्रचार-प्रसारका लागी सञ्चार माध्यमको क्षमता वृद्धि र समन्वय प्रणाली बिस्तार गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ फाल्गुन
	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू खरिद, भण्डारण, मरम्मत, व्यवस्थापन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ वैषाख
	खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गर्न सकिने सवारी साधनहरू र एम्बुलेन्सहरूको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ मंसिर
	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्ने स्थलमार्ग, आश्रयस्थल पहिचान तथा भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरू निर्माण, बिस्तार गर्न समन्वय गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ जेष्ठ
	बाढी, जनावर आतंक, हावाहुरी, आगलागी, सितलहर, रोगकिरा, सर्पदंश, खडेरी, माहामारी आदि प्रकोपहरूबाट समुदायमा पर्नसक्ने असर र सो बाट बच्ने उपायहरूका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागी पहल र बिकास साझेदारहरु लाई प्रोत्साहित गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	खोज एव उद्धारको लागि भण्डारण गरिएको सामग्रीहरुको अवस्थाको जाँच गर्ने,थप आवश्यक भए व्यवस्था गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ मंसिर
	विगतका विपदसम्वन्धि घटनाको आधारमा उद्धार गर्नुपर्ने स्थलको एकिन गर्ने र जोखिम नक्शाङ्कन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	खोजी तथा सहज उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने ठूला उपकरण (heavyequipment)तथा औजारहरूको व्यवस्था गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ जेष्ठ

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समय
			आन्तरीक	वाह्य	
	घाईतेहरुको प्राथमिकताका आधारमा छिटो छरितो उपचारका लागि स्थास्थ्य संस्थाहरुसंग समन्वय गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	विपद्को समयमा प्रतिकार्यमा सहयोग उपलब्ध गराउने एकीकृत प्रणालीको विकास गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ पौष
	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोपमा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने, गराउने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ वैषाख
खाद्यन्न तथा कृषि विषयगत क्षेत्र	विपद्मा खाद्यान्न व्यवस्थापनका सम्भावित आपुर्तीकर्ता तथा खाद्य उद्योगहरु पहिचान गरि उपलब्ध हुन सक्ने सामग्री सहितको रोष्टर तयार गरि राख्ने साथै सामानको गुणस्तर सुरनिश्चितताका लागी मापदण्ड तयार गरि राख्ने ।	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	जलवायु परिबर्तनबाट खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रमा पर्ने असरबारे अभिमुखिकरण संचालन गर्ने	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	निरन्तर
	सम्भावित विपद क्षेत्र नजिकका स्थानहरूमा गोदाम घर तथा पहिले नै सामान राख्न सक्ने ठाउँहरूको पहिचान गर्ने ।	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ फाल्गुन
	आपतकालिन अवस्थामा खाद्यान्न ढुवानीका लागी ट्रक व्यवसायी संघ, ट्रैक्टर व्यवसायी संघ तथा बस व्यवसायी समिति संग समन्वय गरि भैपरि आएका बेलामा उपलब्धताका लागी करार सम्झौता गर्ने अथवा समन्वय गर्ने ।	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	सम्भावित आश्रय स्थल सम्म बिपदका बेलामा सामग्री ढुवानीका लागी बैकल्पिक सडक मार्गको पहिचान गरि राख्ने ।	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	विपद्को समयमा खाद्यन्न सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका/प्रक्रिया बारे यस विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच छलफल तथा कृत्रिम	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समय
			आन्तरीक	वाह्य	
	घटना अभ्यास गर्ने ।				
आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य विषयगत क्षेत्र	विपद् प्रभावितहरूको लागि अस्थायी आश्रयको व्यवस्था गर्न आवश्यक सरसामान तथा औजारहरूको बन्दोबस्ती गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	नगरपालिका	सरोकारवाला निकाय	२०७७ मंसिर
	आपत्कालीन अवस्था आईपरेमा तुरून्त खरिद गर्न सकिने गरी आपुर्तीकर्ता पहिचान गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	नगरपालिका	सरोकारवाला निकाय	तत्काल
	अस्थायी आश्रय स्थल बनाउन सुविधायुक्त खुला क्षेत्रको पहिचान गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	नगरपालिका	सरोकारवाला निकाय	२०७७ मंसिर
	गैर-खाद्य सामग्रीहरू भण्डारण गर्ने साथै बिकास साझेदारहरुसंग भएको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	नगरपालिका	सरोकारवाला निकाय	२०७७ चैत्र
	विपद् प्रभावित स्थान वा शिविर खडा गर्नुपर्ने स्थान सम्म सरसामान तथा औजारहरू लैजान सवारी साधनको व्यवस्था गर्न ट्रक , ट्रैक्टर तथा बस व्यवसायी समिति संग समन्वय तथा करार सम्झौता गर्ने।	विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	नगरपालिका	सरोकारवाला निकाय	आवश्यकता अनुसार
	अस्थायी आश्रय वा वास निर्माणको लागि टोली गठन गर्ने र दक्षता अभिबृद्धिका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	नगरपालिका	सरोकारवाला निकाय	२०७७ पौष
स्वास्थ्य तथा पोषण बिषयगत क्षेत्र	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ जेष्ठ
	द्रुत प्रतिकार्य टोली (Rapid Response Team-RRT)र समुदायिक विपद प्रतिकार्य टोली (Community Disaster Response Team-CDRT)गठन गर्ने र क्षमता विकास गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ माघ
	स्वास्थ्य भैपरी योजना (Health Contingency Plan-HCP)तयार गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समय
			आन्तरीक	वाह्य	
	।				
	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य शिक्षाको लागि स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	महामारी सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ मंसिर
	कोभिड १९ रोकथामका लागी परिक्षणको दायरा बढाउने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	कोभिड १९ महामारी विरुद्ध जनचेतनामुलक अभियान सञ्चालन गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्र	शिक्षा शाखा र विद्यालयहरु बिच विपद सूचना प्रणालीको स्थापना गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ मंसिर
	विद्यालयमा प्राथमिक उपचार कार्यदल गठन, तालिमको व्यवस्था र प्राथामिक उपचार सामाग्रि व्यवस्थापन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	विद्यालयको संरचनागत र गैर-संरचनागत संकटासन्नता पहिचान गर्ने र न्युनिकरण गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्रीहरू भण्डारण गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	शीतलहरबाट विद्यार्थीमा हुनसक्ने प्रभावहरूको बारेमा विद्यालयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	विध्यालय खुल्ने वित्तिकै
	कोरोना भाईरसवाट बच्न अपनाउनुपर्ने उपायबारे विद्यालयहरूमा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	विध्यालय खुल्ने वित्तिकै
	योजना निर्माणमा सहयोग गर्नका लागि आपतकालिन अबश्थामा	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	विध्यालय

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समय
			आन्तरीक	वाह्य	
	शिक्षा तालिम सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने ।				खुल्ने वित्तिकै
	विद्यालयमा सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्न लगाउने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	विध्यालय खुल्ने वित्तिकै
	द्रुत तथा विस्तृत सर्वेक्षणका लागि स्वयंसेवकहरुलाई अभिमुखिकरण गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	विध्यालय खुल्ने वित्तिकै
	विस्तृत सर्वेक्षणका लागि तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरुको रोष्टर तयार गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	विद्यालय खुल्ने वित्तिकै
	द्रुत तथा विस्तृत सर्वेक्षणका लागि फारम छपाइ गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
संरक्षण विषयगत क्षेत्र	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरू बारे जानकारी पुस्तिका तयार एवं प्रकाशन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ वैषाख
	विपद्को समयका लागि अत्यावश्यक सेवाका सामग्रीहरू (जस्तैः डिग्निटि किट) खरिद गरी भण्डारण गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	यौन तथा लैगिकता हिंसा सम्वन्धि अभिमुखिकरण गर्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	विद्यालयका शिक्षकहरू र महिला स्वास्थ्य स्वय्सेविकालाई आधारभूत मनोसामाजिक परामर्श तालिम दिने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ माघ
	विपद्को समयमा परिचालन हुने विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
खानेपानी तथा	पानी शुद्धिकरण सामग्री तथा पलाष्टिक, बाल्टिन, जग आदि भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समय
			आन्तरीक	वाह्य	
सरसफाई विषयगत क्षेत्र	अस्थाई शौचालयका लागी आवश्यक सामग्रीको सम्भावित आपुर्तीकर्ता पहिचान तथा रोष्टर तयार गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ वैषाख
	विपद्को समयमा खानेपानी शुद्धिकरणको लागि आवश्यक पर्ने औषधिको उचित भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ वैषाख
	सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत सम्भार गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने खानेपानीको श्रोतहरू पहिचान र संरक्षण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
शिघ्र पुर्नलाभ विषयगत क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनिकरणलाई स्थानीय तह देखि विकासको योजनामा मूलप्रवाहीकरण गर्ने	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ श्रावण
	डुवान गराउन नदीहरुको अध्ययन गरी डाइभर्सन गर्ने र आवश्यक तत्वन्ध गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ असोज
	नदी व्यवस्थापनको गुरु योजना तयार गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ वैषाख
	जोखिम संवेदनशिल भू-उपयोग योजना तयार गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ मंसिर
	संभावित विपद् बाट विस्थापित हुन सक्ने परिवार आंकलन गरि अस्थाई स्थलको पहिचान गर्ने	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	जोखिम युक्त वस्तीहरुको स्थानानन्तरण गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ जेष्ठ
	एकीकृत वस्ती विस्तारको अवधारणा कार्यान्वयन गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ जेष्ठ

३.२. कोभिड-१९ संवेदनशीलता सहितकोमनसून पुर्बतयारी कार्य योजना

कोभिड १९ (Corons Virus)को विश्वव्यापी संक्रमणको महामारीको प्रभावबाट यस नगरपालिका पनि अछुतो रहेको छैन । स्वाथ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र सम्बन्धित मन्त्रालय र यस मातहतका कार्यालयहरूले यस महामारीको प्रतिकार्यका विभिन्न कृयाकलापहरू सञ्चालन गदै आएकोमा हाल कायम रहेको बन्दाबन्दीलाई पनि व्यवस्थित बनाउँदै दैनिक कृयाकलापहरूलाई संचालन गर्न र कोभिड १९ को प्रभाव लाई कम गरि पूर्ववत अवस्थामा लैजान यस नागरपालिकाले पनि प्रतिकार्यका क्रियाकलाप संचालन गर्दै आई रहको छ । हाल मिती २०७७ मार्ग असार १० गते सम्म १०३ कोभिड १९ बाट संक्रमित भएकामा हाल सम्मा ९० जना संक्तमण मूक्त भएको छ भने १३ जना आइसोलेसनमा रहेको छ ।

विपद् र कोभिड १९ जस्ता माहामारी व्यवस्थापनको लागी स्वास्थकर्मी, सुरक्षा निकायहरु, अस्पताल, स्वाथकेन्द्र रहेका कर्मचारीहरु र समुदायमा रहेका स्वयमसेवकलाई श्रोत साधन तथा अन्य संघ संस्थामार्फत श्रोत साधन जुटाउने व्यवस्था मिलाइ पूर्ण तयारी तर्फ जोड दिइनेछ । यस अन्तरगत पूर्व तयारी (Pre-Disaster,Preparation & Awareness), बिपद्को अवस्था तथा राहत, पुर्नस्थापन तथा व्यवस्थापन (Post Disaster) अन्तरगत समन्वयात्मक तथा कार्यगत पहल गरिनेछ । विपद् र माहामारीको प्रकृतिलाई मध्यनजर गरी निम्न तिन तहमा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

तालिका ११:कोभिड-१९ तथा यस्तै माहामारीमा गरिने चरणबद्धकार्यको सारांस योजना

पूर्व तयारी (Pre-Disaster,Preparation & Awareness)	**बिपद्को अवस्था (During Disaster,Rescue & Response)**	**राहत, पुर्नस्थापन तथा व्यवस्थापन (Post Disaster)**
○ कोभिड १९ को लक्षणहरु जस्तै जरो, जिउ दुख्ने, घाँटी दुख्ने , टाउको दुख्ने आदी लक्षणहरुको बारेमा जनजागरण गर्ने र कमसेकम सबै कार्यालयहरु र निजी संस्थाहरुमा जिउको तापक्रम लिइ आगन्तुकहरुको प्रस्ट ठेगाना राख्ने व्यवस्था मिलाउने । ○ नेपाल सरकार स्वाथ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय जनस्वाथ्यका मापदण्डहरू पालना गर्ने गराउन जवाफदेहीता बृद्धि गर्न कार्याविधि, निर्देशिका तयार गरि लागु गर्ने । ○ क्वारेन्टाइन राख्ने स्थानहरु पहिचान गरि क्वारेन्टाइनको व्यवस्थापन गर्ने । ○ कोभिड १९ माहामारी संवन्धी सबै सार्वजनिक स्थल, निजी संस्था, स्थानहरूमा र व्यक्तिले पालना गर्नु पर्ने विषयमा जनस्वाथ्यका सामाग्रीहरु सहीत नगरपालिका सबै वडा र समुदायमा	○ सुचनाको यकिन गरी नगर विपद् व्यवस्थापन समितिमा भएको पूर्व समन्वय अनुसार सुरक्षा निकायलाई मध्यनजर गर्दै सुरक्षा निकायहरु घटनाको प्रकृति अनुसार आवश्यक आपतकालिन प्रतिकार्य साधन श्रोतसहित तुरुन्त खटिने । साधनश्रोतको अनुमानिक विवरण तालिका ४६ देखि ४९ मा रहेको छ । यसलाई आवधिक रुपमा विज्ञ संगको परामर्शमा अध्यावधिक गरिने छ । ○ बिपद्को अवस्थालाई मध्यनजर गरी घाइते विरामीहरुको उद्धार कार्य साथै थप घटना हुन नदिने तर्फ आवश्यक कारवाही गरिने । ○ तालीम प्राप्त स्वयंसेवक तथा नगरपालिकामा रहेको स्वास्थ्य शाखाका कर्मचारीहरु मार्फत घाइते विरामीहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा उद्धार तथा उपचार व्यवस्था मिलाइने ।	○ विपद व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरकारी निकाय, संघ संस्थाहरुले विस्थापित तथा घाइतेहरुलाई गरिने मानविय सहयोग प्रमुख जिल्ला अधिकारीको कार्यालय र नगर विपद् व्यवस्थापन समितिबाट सहयोग उपलब्ध गर्ने व्यवस्था मिलाइने । ○ विस्थापित,र कोभिड १९ को उपचार आवाश्यक पर्ने विरामीहरुको समयमै उपचार गरी, प्रभावित क्षेत्रमा शान्ति तथा

चेतनामूलक क्रियाकलाप संचालन गर्ने व्यवस्था गर्ने । ○ कोभिड १९ जस्ता महामारीको संक्रमण बिस्तार हुन नदिन आवश्यक रोकथामका उपायहरु र उपचार संवन्धी आवाश्यक तयारि गर्ने । ○ मनसुन पुर्वतयारी कार्ययोजना बनाउदा कोभिड १९ माहामारी र यस्ले पुर्याउने क्षति र रोकथामलाई समेत दृष्टिगत गरि बनाइने छ । ○ घटना अनुसन्धान र कोभिड १९ भएका ब्यक्तिहरुको सम्पर्कमा आएकाहरुको पत्ता लगाउने र निगरानीकालागि समुह परिचालन गर्ने । ○ विपद व्यवस्थापनका उपायहरु नगरपालिका र जिल्लाका सम्बन्धित निकाय तथा संघ/संस्था सँगको सहकार्यमा जनजागरणको रुपमा प्रशिक्षण तथा प्रचार प्रसार गर्ने । ○ विपद व्यवस्थापनको लागि नगर विपद् व्यवस्थापन समितिको पहलमा सुरक्षा निकाय तथा नगरपालिका मा रहेका क्षेत्रगत कार्यालयहरु तथा नगरपालिकामा कार्यरत संघ/संस्थासँगको समन्वयमा नियमित आपसी छलफल गरी सहकार्यको कन्टेन्जेन्सि योजना वनाई तयारी अवस्थामा रहने । ○ पत्रकार तथा विभिन्न मिडियाहरु सँग समन्वय गरी जनचेतनाका लागि निरन्तरसुचना तथा जनचेतनाका सामग्री सहीत प्रचार प्रसार गर्ने । ○ सुरक्षा निकाय सहित सबै सरोकारवाला निकायहरुले विपद सुरक्षा तलिम लगायत श्रोत साधन सहीत तयारी अस्थामा राख्ने ।अत्यावश्यक सरसामान,उपकरण र वस्तुहरु परिस्थिति अनुसार तुरुन्त प्रयोगगर्न सकिने अबस्थामा भण्डारणको व्यवस्थ गर्ने । ○ विपद परेमा तत्काल राहत वितरण गर्ने उद्देश्यले विकट स्थानहरुमा रहेको वडा/नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/खाद्य डिपो तथा प्रहरी युनिटहरुमा खाद्य तथा गैर खाद्य वस्तुको भण्डारणको व्यवस्थापन गरिने ।	○ खोज तथा उद्धार कार्यमा विरामीहरुको प्राथमिकताको आधारमा उद्धारको व्यवस्था मिलाइने छ । ○ घाइते विरामी तथा विस्थापित परिवारहरुलाई व्यवस्थित गर्नको लागि क्याम्प खडा गर्ने, विरामीहरुलाई अस्पताल लैजान एम्बुलेन्सको व्यवस्था गर्ने तथा आवश्यक परेमा हेलीकप्टरको लागि हेलीप्याड(Landing Zone) निर्माण गर्ने । ○ सडक दुर्घटना भएमा घटनास्थलको प्रकृति हेरी घाइतेहरुको खोज उद्धार र सडक सुचारु गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता साथ तिव्रता दिने । ○ बाढी र डुवानले सडक अवरुद्ध भएमा सडक सुचारु गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ तिव्रता दिइने । आवश्यक परेमा सवारी साधन डोजर,क्रेन आदी सरकारी कार्यालयहरु एवं यातायात व्यवसायी संघ तथा निर्माण व्यवसायी संघ मार्फत सहयोग लिइने । ○ हैजा/झाडा पखाला फैलीएको अवस्थामा तुरुन्त सुरक्षा निकाय सहित अस्पताल तथा स्वास्थ्य कार्यालय र शाखाबाट स्वास्थ्यकर्मीको टोली खटाई शुरुमै महामारी नियन्त्रण गरी फैलन नदिने उपायहरु अपनाइने छ । ○ बाढी/डुबानको प्रकोप परेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरु लगायत उद्धारकर्मीहरु निम्न वमोजिम परिचालित हुनेछन्। ● भिड नियन्त्रण गरि कम्तिमा २ मिटर (६ फिट) को दूरी अनिवार्यरूपमा कायम गर्ने । ● मास्कको (सर्जिकल वा ३ तहको कपडाको मास्क) को प्रयोग अनिवार्य गर्ने । ● हातधुने साबुन र पानी वा स्यानीटाइजरको अनिवार्य व्यवस्था मिलाउने । ● थर्मोमिटरबाट ज्वरो जाचँ गर्ने र १००.४ डिग्री फर्नेन्हाइट भन्दा बढी तापक्रम भएमा काममा नलगाउने । ● खोकी तथा श्वासप्रश्वास सम्बन्धी समस्या भएका	सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न मद्दत गरिने । ○ संक्रमित विरामीहरुलाई अस्पताल लैजान मद्दत गरिने । यसरि अस्पताल लैजाँदा ब्यतिगत सुरक्षा सामाग्री प्रयाग गरिने छ । ○ प्राथमिकताको आधारमा राहत वितरण कार्यलाई सुलभ र पारदर्शी वनाइ कार्य सम्पादन गरिने । राहत वितरण गरिदा कम्तिमा २ मिटर (६ फिट) को दूरी अनिवार्य रूपमा कायम गर्ने मास्कलाई अनिवार्य गरिनेछ । ○ उपलव्ध साधन र श्रोतले अधिकतम प्रयोग तथा परिचालन गरी फिल्ड मेडिकल क्याम्पहरु संचालन गर्ने तथा समस्या ग्रस्त क्षेत्रमा महामारी फैलन नदिन चेतनामुलक प्रशिक्षण संचालन गर्ने । ○ पुर्नस्थापनको संकलित राहत नपुग भएमा सरोकारवाला निकायसँग आव्हान गरी संकलन गरिने । दाताहरुलाई प्रभावितको आवश्यकता अनुसार राहत दिन सुझाव दिइ नगर विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्वार प्रणाली अबलम्बन गर्ने । ○ बिपद्लेखाजोखा मार्गदर्शनलाई

○ विपदको घटना पश्चात क्षतिको विवरण, उद्धार तथा राहत व्यवस्थापन क्षेतीको लेखाजोखा गर्न कार्यविधि अनुसारका आवश्यक फारमहरु वारेमा प्रशिक्षण दिई तयारी अव्स्थामा राख्ने । ○ ग्रामिण क्षेत्रका विग्रिएका बाटाहरुको नियमित अनुगमन गरी मर्मतका लागि सम्वद्ध निकायलाई अनुरोध गर्ने । ○ खोज तथा उद्धार सामाग्री सुरक्षा युनिटहरु समेत सवै विषयगत समिति तथा स्वयंसेवकहरुलाई प्रशिक्षित गर्ने ।	व्यक्तिहरूलाई उद्धारमा नलगाउने र आवश्यक भयमा, उपचार वा आरामको व्यवस्था मिलाउने । ● व्यक्तिहरूको शरीरलाई छोएर सेवा दिनु पर्ने अवस्थामा सेवा प्रदायकले अनिवार्यरूपमा मास्क, पञ्जा लगाउने र साबुन पानीले हात धुने व्यवस्था मिलाउने । ● क्वारेन्टाइन सन्चालन गरि व्यवस्थापन गर्ने ।	सक्रिय बनाई बहुक्षेत्र लेखाजोखालाई क्षेत्रगत जिम्बेवारी दिईने छ ।

यस पालिका भित्रका अधिकांस भुभाग वाढिका कारण डुवानमा परि पानी दुसित हुने र मानिसहरुमा जनचेतनाको कमीको कारणले पानी शुद्धिकरण प्रक्रिया नअपनाई पानी पिउने कारणले वर्षातको समयमा कुनै पनि स्थानमा सरुवा रोगहरु महामारीको रुपमा फैलन सक्ने हुन्छ । त्यस्ता स्थानहरुमा तुरुन्त सुरक्षा निकाय सहित स्वास्थ्यकर्मीको टोली खटाई शुरुमै रोगहरु नियन्त्रण गरी महामारी फैलन नदिने उपायहरु अपनाइनु पर्ने हुन्छ । यसका अलावा जनचेतनामूलक कार्यक्रम तथा प्रतिकार्यकालागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधारहरुलाई विस्तार गर्नु पर्ने देखिएको छ । यसकालागि कोभिड १९ जस्ता माहामारी तथा संक्रमणको प्रतिकार्यर मनसुन पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यकालागि विषयत क्षेत्रगत तहमा निम्न कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

तालिका १२: कोभिड-१९ संवेदनशीलता सहितको मनसून पुर्बतयारी कार्य योजना

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
खोज उद्धार, पुर्बतयारी प्रतिकार्य	बाढी तथा डुवानको जोखिममा रहेका बस्तीहरुको पहिचान गरि पुर्व सुचना दिने र सुरक्षित रहन संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार गर्ने । यसरि प्रचार प्रसार गर्दा कोभिड १९ को लक्षणहरु जस्तै जरो, जिउ दुख्ने, घाँटी दुख्ने , टाउको दुख्ने आदी लक्षणहरुको बारेमा समेत जानकारी दिने व्यवस्था मिलाउने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका	संघसंस्था	जल तथा मौषम बिज्ञान बिभागका स्थानिय ईकाई कार्यालय ● सुरक्षा निकायहरु ● स्थानीय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र	निरन्तर

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
	ईक्वीपमेन्ट सहित आबश्यक न्यूनतम उद्धार सामाग्री र ब्यक्तिगत सुरक्षाका सामाग्री सहित खोज तथा उद्धार योजना तयारी गर्ने ।	सुरक्षा निकायहरु खोज तथा उद्धार क्लस्टर	नगरपालिका	संघसंस्था	सडक डिभिजन कार्यालय, ● ज्भबखथ भ्त्रगष्ऊभलत ब्यवसायी संघ	निरन्तर
	कोभिड–१९ संवेदनशीलता सहितको मनसुन पुर्वतयारी योजना तर्जुमा गरी वेभसाईटमा राखी DEOC र NEOC मा पठाउने ि भ्इऋ नभएमा स्थापना गर्न सुरुवात गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका	संघसंस्था	● नगरपालिका अगुवा सहयोगी संस्था ● सरकारी तथा गैह्सरकारी संघ संस्था	निरन्तर
	स्थानीय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रलाई सचेत अबस्थामा राख्ने । कोभिड–१९ संग सम्बन्धित सुचनालाई पनि स्थानीय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा समावेस गर्ने ।	स्थानीय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र	नगरपालिका	संघसंस्था	●DEOC, NEOC (National Emergency Operation Center) राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र	निरन्तर
	राहत सामाग्रीहरुको उचित भण्डारण गर्ने तथा पालिकामा भएको भण्डारणको अनुगमन गरी अध्यावधिक गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका	संघसंस्था	● नेरेसो ● नेपाल खाद्य संस्थान डिपोस	निरन्तर
	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति कोष व्यवस्थि गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका	संघसंस्था	नगरपालिका र जिल्ला प्रशासन कार्यलय	निरन्तर
	सुरक्षा निकाय र जन स्वास्थ्यसंग सम्बर्नधित निकायहरु तैनाथी अबस्थामा राख्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल र स्वास्थ	नगरपालिका	संघसंस्था	● नगरपालिका र जिल्ला	निरन्तर

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
		शाखा			प्रशासन कार्यलय ● नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	
	बाढी पुर्ब सुचना प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन मोवाईल फोनको डाटा लिई सुचना प्रवाह गर्ने ।	जल तथा मौषम बिज्ञान बिभागका स्थानिय ईकाई कार्यालय	नगरपालिका	संघसंस्था	● जल तथा मौसम बिज्ञान बिभाग ●जलमापन केन्द्रहरु ● बर्षा मापन केन्द्र	निरन्तर
	बिपद्को समयमा साझा फ्रिक्वेन्सी प्रयोग गर्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल ● नेरेसो जिल्ला शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	नगरपालिका र जिल्ला प्रशासन कार्यलय ● ल्भइऋ ९ल्बतष्यलबा ॠभचनभलअथ इउभचबतष्यल ऋभलतभच० राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र	बिपद्को समयमा
	स्थानिय स्वयंसेवकको गठन र परिचालन गर्ने ।	NEOC (National Emergency Operation Center)/DDMC	नगरपालिका	संघसंस्था	● नेरेसो, जिल्ला क्लष्टर अगुवाहरु	निरन्तर
	कोभिड–१९ को घटना अनुसन्धान र कोभिड–१९ बिमारीको सम्पर्कमा आएका ब्यक्ति पहिलाउने र परिचालन गर्ने कार्यबिधी बनाउने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ निकाय	निरन्तर

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
	कोभिड १९ को लक्षणहरु जस्तै जरो, जिउ दुख्ने, घाँटी दुख्ने , टाउको दुख्ने आदी लक्षणहरुको बारेमा जनजागरण गर्ने र कमसेकम सबै कार्यालयहरु र निजी संस्थाहरुमा जिउको तापक्रम लिइ आवन्तुकहरुको प्रस्ट ठेगाना राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ निकाय	निरन्तर
	नेपाल सरकार स्वाथ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय जनस्वाथ्यका मापदण्डहरू पालना गर्नु छ भन्ने सन्दर्भमा सबै वडा र समुदायमा जिम्मेवारी र कर्तव्य पालना गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ निकाय	निरन्तर
	कोभिड १९ महामरी सम्वन्धि सबै सार्वजनिक स्थल, निजी संस्था, स्थानहरूमा र ब्यक्तिले पालना गर्नु पर्ने जनस्वाथ्यका सामाग्रीहरुको प्रचार प्रसार गर्ने र व्यवस्था मिलाउने । जस्तै साबुन पानी ले पटक पटक हात धुने , स्यानिटाइजर प्रयोग गर्ने, सुरक्षा सामाग्रीको प्रयोग गर्ने आदि ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ निकाय	निरन्तर
	क्वारेन्टाइन राख्ने स्थानहरु पहिचाइन गरि क्वारेन्टाइनको ब्यवस्थापन गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ निकाय	निरन्तर
	कोभिड १९ महामारी सर्न नदिने उपायहरु, रोकथाम गर्ने उपायहरु र उपचार सम्वन्धी आवश्यक तयारि गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ निकाय	निरन्तर

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
	कोभिड १९ महामारी बाट मृत्यु भएकाहरुको सव व्यवस्थापन गर्ने विषेश व्यवस्था मिलाउने	सुरक्षा निकायहरु खोज तथा उद्धार क्लस्टर र नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ निकाय	निरन्तर
राहत,पुन स्थापना, पुनर्लाभ	सामुदायीक एफएम लगायत स्थानिय मिडिया मार्फत मनसुन पुर्वतयारी र कोभिड–१९ तथा संभावित महामारी सहितको प्रचार प्रसार अभियान संचालन गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	● स्थानिय बिपद व्यवस्थापन समिति, ●स्थानिय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु	निरन्तर
	स्थानिय स्तरमा तालीम प्राप्त स्वयंसेवक र कोभिड–१९ को घटना अनुसन्धान र कोभिड–१९ बिमरीको सम्पर्कमा आएका व्यक्ति पहिलाउने टोली परिचान गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	● स्थानिय बिपद व्यवस्थापन समिति,	निरन्तर
	बिपद्को र कोभिड–१९ को संभावित असर पुर्वानुमान गरी न्युनतम बन्दोबस्तीका साकमाग्रीहरु व्यवस्थापन गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	● स्थानिय बिपद व्यवस्थापन समिति, ●स्थानिय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु र अन्य ।	निरन्तर
	अस्थायी आवाश र क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनका लागी सरोकारवाला निकायमा सहजीकरणमा सहयोग गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	स्थानिय बिपद व्यवस्थापन समिति, स्थानिय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा	निरन्तर

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
					उपशाखाहरु र अन्य ।	
अस्थायी आवाश तथा गैह्खाद्य सामाग्री व्यवस्थापन	नगरपालिकामा बिपद् जोखिम क्षेत्रको र कोभिड–१९ महामारि फैलन सक्ने स्थानहरु पहिचान गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	ीम्ःत्रऋ, सुरक्षा निकायहरु	निरन्तर
	अस्थायी आवास र क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन योजनाको लागी सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	•जिल्ला र स्थानीय प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकायहरु	निरन्तर
	आपत्कालीन अबस्थामा अस्थायी आवाश र क्वारेन्टाइन निर्माणका लागी प्राबिधिक सहयोग गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	• सेल्टर क्लष्टर	निरन्तर
	अस्पताल, बिद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानविय आबश्यक्ताका सामाग्री भण्डारणका लागी क्याम्प व्यवस्था गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	• सेल्टर क्लष्टर • नेरेसो • जिल्ला शिक्षा कार्यालय	निरन्तर
	प्रत्येक घना बस्तीको लागी एउटा खुल्ला क्षेत्रको पहिचान गरी व्यवस्थापन निर्देशिका तयार गरि लागु गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	वडाहरु • नेरेस	निरन्तर
	तत्काल राहत बितरणका लागी गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने ।	नगरपालिका	नगरपालिका	संघसंस्था	• स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति • संघ संस्थाहरु, क्षेत्रगत सदस्य	निरन्तर
स्वास्थ्य	स्वास्थ्य सम्वन्धि रोष्टर व्यवस्थापन गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा, अस्पतालहरु	नगरपालिका	संघसंस्था	• क्लष्टर सदस्यहरु	निरन्तर

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
तथा पोषण		र स्वास्थ केन्द्रहरु ।				
	सरुवा रोग र कोभिड–१९ महामारि फैलन नदिन तयारी अबस्थामा रहने तथा सतर्कता अपनाउने	स्वास्थ्य शाखा अस्पतालहरु	नगरपालिका	संघसंस्था	● स्वास्थ्य शाखा ● महिला स्वास्थ्य स्वयंसेबिका	निरन्तर
	औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्री व्यवस्थापन (बफर स्टक राखिएको)	स्वास्थ्य शाखा अस्पतालहरु	नगरपालिका	संघसंस्था	● स्वास्थ्य शाखा ●अस्पतालहरु	निरन्तर
	रक्त संचार सेवा केन्द्रको अनुगमन तथा रगत भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ्य शाखा ●अस्पतालहरु	निरन्तर
	स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यक्तिगत सुरक्षा सामाग्रीको प्रयाप्त मोजाद राख्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ्य शाखा ●अस्पतालहरु	निरन्तर
	र्‍यापिड रेस्पोस टिम लाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	स्वास्थ्य शाखा ●अस्पतालहरु	निरन्तर
खाद्य सामाग्री	खाद्य सामाग्रीको मौज्दात बिवरण अध्यावधिक गर्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	● खाद्य संस्थान डिपो,	निरन्तर
	बिपद्को समयका लागी बफर स्टक राख्ने (कम्तीमा १ महिनाको लागी)।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	● खाद्य संस्थान डिपो	निरन्तर
	आयोडिन युक्त नुनको आपुर्ती व्यवस्थापन गर्ने (कम्तीमा १ महिनाको लागी)	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	खाद्य संस्थान डिपो	निरन्तर

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
	आफ्नो मातहतमा रहेको सवारी साधन, कृषि प्राबिधिकहरुलाई तयारी अबस्थामा राख्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
	मनसुनको र कोभिड–१९ महामारीको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षती तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायीक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको व्यवस्था मिलाउने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
बिपद्को समयमा पशुपक्षी जन्य रोगहरु तथा सो सम्वन्धि व्यवस्थापन	पशुपंक्षीबाट हुन सक्ने संक्रामक बिरुद्ध खोप कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	सेवा केन्द्रहरु	नियमित
	पशुपंक्षीबाट हुन सक्ने संक्रामक रोग नियन्त्रण गर्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	सेवा केन्द्रहरु , क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट, ह्याचरी उघोग संघ	नियमित
	वर्ड फ्लु नियन्त्रण जस्ता सरुवा रोग नियन्त्रण गर्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	सेवा केन्द्रहरु , क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट, ह्याचरी उघोग संघ	नियमित
	मृत पशुपंक्षी व्यवस्थापन गर्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	सेवा केन्द्रहरु , नेपाल प्रहरी, ह्याचरी उघोग संघ	बिपद पश्चात
	राहत बितरण गर्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	ाम्ःॠ, नगरपालिकासेवा केन्द्रहरु	बिपद पश्चात
	टोल फ्रि टेलीफोन संचालन गर्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	पशुसेवा कार्यालय	नियमित
	जनशक्ति परिचालन गर्ने ।	कृषि तथा पशु शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	ाम्ःॠ, नगरपालिका सेवा	आबश्यक्त

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
					केन्द्रहरु	ानुसार
संरक्षण	मनसुन र कोभिड–१९ महामारी बाट हुनसक्ने महिला बालबालीका, जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको संरक्षण्को लागी क्लष्टर बेठक बसी पुर्बतयारी योजना निर्माण गर्ने ।	महिला तथा बालबालीका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था		आषाढ
	संरक्षण बिषयगत क्षेत्रको रणनितिक योजना निर्माण गर्ने ।	महिला तथा बालबालीका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था		आषाढ
	Dignity Kitतयारी अबस्थामा राख्ने ।	महिला तथा बालबालीका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था		नियमित
	Children kitस्थानीय स्तरबाट नै बितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	महिला तथा बालबालीका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था		नियमित
	परीवारबाट बिछोडिएका, अभिभावक गुमाउन सक्ने बालबालीकाका लागी तत्काल राहत तथा बन्दोबस्ती उपलब्ध गराउन सक्ने गरी रकमको व्यवस्था गर्ने ।	महिला तथा बालबालीका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था		नियमित
खानेपानी , स्वच्छता तथा सरसफाइ	नगरमा बिपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	●Cluster Members ● WASH CC	नियमित
	आवाश्यक स्थानमा हात धुने व्यवस्थाको लागि पानी र साबुनको व्यवस्था गर्ने ।		नगरपालिका	संघसंस्था		
	बिपद्को समयमा सुरक्षित खानेपानी व्यवस्था गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई	नगरपालिका	संघसंस्था	●Cluster Members ●WASH	नियमित

बिषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		सहयोगी निकाय	समय
			आन्तरीक	वाह्य		
	।	शाखा			CC	
	आपत्कालीन अबस्था र क्वारेनटाईनमा अस्थायी शौचालय निर्माणका लागी प्राबिधिक सहयोग गर्ने (आवास व्यवस्थापन क्षेत्रसँग सन्वय गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	• जिल्ला प्राबिधिक कार्यालय • WASH CC	नियमित
	बैकल्पीक खानेपानीको श्रोतको पहिचान गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	जिल्ला प्राबिधिक कार्यालय	नियमित
	अस्पताल, स्वास्थ केन्द्र, बिद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानविय आवास क्षेत्रमा WASH KITब्यवस्था गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था		नियमित
	प्रत्येक घना बस्तीको लागी एउटा खुल्ला क्षेत्रमा खानेपानी तथा सरसफाईका लागी निर्देशिका तयार गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था		नियमित
	WASH प्रतिकार्य योजना अनुरुप तयारी अबस्थामा रहने गरी पुर्बतयारी बैठक बस्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	• WASHक्षेत्रगत समुह सदस्यहरु	नियमित
	मनसुन र कोभिड १९ महामारीको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षती तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायीक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको ब्यवस्था मिलाउने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	•LDMC	नियमित
	ठोस फोहोर र कोभिड १९ सक्रमितले प्रयोग गरको फोहोर ब्यवस्थापनका लागी छुटै स्थान छनौट गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	जिल्ला खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई समन्वय समिति,	नियमित

३.२. पुर्वानूमानमा आधारित पुर्वतयारी योजना (पुर्वानूमान सम्भव हूने प्रकोपह□को लागि)

मधुवन नगरपालिका अर्न्तगत नियमितरुपमा प्रभाव पार्ने प्रकोप बाढी रहेको छ। बाढीको पुर्वानुमानका लागी यस नगर भित्र जल तथा बर्षामापन केन्द्रहरु स्थापना रहेका छैनन । जल तथा वर्षा मापन केन्द्रबाट प्राप्त सुचनाहरुको आधारिकता परिक्षण जल तथा मौसम विज्ञान विभाग फिल्ड कार्यालय तथा आधिकारीक सुचनाहरुलाई सम्बन्धित निकाय र संकटासन्न समुदायसम्म सम्प्रेषण गर्ने कार्य स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना नहुदासम्म अहिलेजिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्रले गर्ने गरेकोछ भने मधुवन नगरपालिका अर्न्तगत स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना हुनु जरुरी छ ।

तालिका १३: पुर्वानूमानमा आधारित पुर्वतयारी योजना

बिषयगत क्षेत्र	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
			आन्तरीक	वाह्य	
समन्वय, सूचना तथा खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र सम्वन्धि क्षमता विकास गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ वैषाख
	विपद प्रतिकार्यका लागी सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ मंसिर
	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्न आग्रह गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	प्रभावित हुनसक्ने समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने, गराउने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	विपदको समयमा
	आवश्यकता अनुसार बाढी पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ वैषाख
	खोज तथा उद्धार टोली र क्षति सर्वेक्षण टोली तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	निरन्तर
	मनसुन पुर्व बाढी पुर्व सुचना सम्वन्धि कृत्रिम अभ्यास गर्ने ।	सुचना अधिकारी	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ फाल्गुन

विषयगत क्षेत्र	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
			आन्तरीक	वाह्य	
खाद्यन्न तथा कृषि विषयगत क्षेत्र	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुलाई सम्भावित विपद वारे तयारी अवस्थामा रहनका लागी जानकारी गर्ने ।	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	निरन्तर
	पहिचान गरिएका आपुर्तीकर्ता तथा खाद्य उद्योगहरुलाई सामान आपुर्तीका लागी तयारी रहन जानकारी गराउने ।	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ जेष्ठ
	विपद्को समयमा खाद्य सामग्रीहरू विपद् प्रभावित स्थानमा लैजान सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने र भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीहरूको अवस्था निरिक्षण गर्ने ।	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	निरन्तर
	सम्भावित विपदवाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रका अति संकटासन्न समुहका व्यक्तिहरुको पहिचान गरि राख्ने ।	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य विषयगत क्षेत्र	सम्भावित विपद जोखिम वारे विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई जानकारी गराउने	नगर प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
	आपतकालिन आवास तथा गैह्खाद्य सामग्री आपुर्तीकर्तालाई सम्भावित विपद जोखिम बारे जानकारी गराउने ।	नगर प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणका सामग्रीहरू तथा औजारहरू तैयारी गर्ने ।	नगर प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ चैत्र
	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माण सामग्री तथा औजारहरू ढुवानीको लागि सवारी साधन, निर्माण जनशक्ति तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	नगर प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७८ जेष्ठ
	सम्भावित प्रभावित क्षेत्रमा पहिचान गरिएका सुरक्षित स्थानमा अस्थायी आवासको व्यवस्थापन बारेमा छलफल गर्ने ।	नगर प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	सम्भावित विपद जोखिम आँकलनका आधारमा स्वास्थ्य	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल

बिषयगत क्षेत्र	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
			आन्तरीक	वाह्य	
स्वास्थ्य तथा पोषण बिषयगत क्षेत्र	आपत्कालीन् योजना तयार गर्ने ।				
	प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्रका सम्भावित घाइते तथा बिरामीहरुका लागि प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
	विपद् प्रभावित स्थानमा लैजाने औषधी तथा उपकरणको अवस्थावारे अनुगमन गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
	प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने जनशक्ति र सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्र	सम्भावित विपद जोखिम आँकलनका आधारमा शिक्षा भैपरी योजना तयार गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	विद्यालयको गैरसंरचनात्मक जोखिम पहिचान गरी सुधार गर्न अनुरोध गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
	विपद्को वेला के गर्ने र के नगर्ने भन्ने विषयमा विद्यार्थीलाई सचेत गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	विधालय खुलेपछि
	विद्यालय निरन्तरता योजना तयार गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
	अस्थाई सिकाई केन्द्र स्थापनाका लागी तयारीका लागि विद्यालयलाई अनुरोध गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
	पर्याप्त सर्वेक्षण सामग्री तथा सर्वेक्षणकर्ताका बन्दोबस्ति र सुरक्षा सामग्रीहरु वितरण गर्ने ।	शिक्षा शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
संरक्षण क्षेत्र	तालिम प्राप्त मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरुको सुचि तयारी अवस्थामा राख्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल

बिषयगत क्षेत्र	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
			आन्तरीक	वाह्य	
	विपद् प्रभावित स्थानमा लैजाने सरसामानहरू (जस्तैः डिग्निटी किट, एडोल्सेन्ट किट आदि) तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि पर्याप्त औषधि तथा प्रविधिको तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७ भित्र
	खानेपानी वितरण र सरसफाईका आवश्यक सामग्रीहरु तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	अस्थाई शौचालय निर्माण सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	२०७७/०७८
शिघ्र पुर्नलाभ	विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल
	अत्यावश्यक सेवा सुचारू गर्नका लागि भण्डारण गरिएका आवश्यक सामग्री तथा उपकरणहरू निरिक्षण गर्ने र दक्ष जनशक्ति तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	प्राविधिक शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था	तत्काल

३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पुर्ण विषयगत क्षेत्रह□को लागि)

पालिका तथा वडा स्तरमा विपद्जन्य प्रकोप आएको वा आसन्न खतराको अवस्थामा तत्कालकोआवश्यकता अनुसार गर्ने कार्यहरु समावेश यस उपशिर्षकमा वयान गरिने छ । यसमा विपद्को समय र विपद् पश्चात् तुरुन्तैचाल्नुपर्ने उद्धार, उपचार एवं जोखिम क्षेत्रबाट प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा सार्ने जस्ता राहतगतिविधिहरू समावेश हुनेछन् । खोज, उद्धार र स्थानान्तरण तथा विपद् पश्चात् परिस्थिति सामान्यनहुन्जेल सम्म गर्नुपर्ने प्रतिकार्य तथा शिघ्र पुर्नलाभका कार्यहरू यस चरणमा पर्दछन् ।

३.३.१. समन्वय, सुचना तथा खोज उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका १४: समन्वय, सुचना तथा खोज उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा	● तत्काल सरोकारवाला सम्पर्क व्यक्तिहरुसँग सूचना लिने । ● कर्णाली र ववईनदीको जल मापन केन्द्रका गेज रिडरहरुसंग निरन्तर सम्पर्क गरी बाढीको सूचना सङ्कलन गर्ने । ● सम्भाव्य प्रभावित समुदायहरुलाई विपद्को सूचना एफ एम रेडियो र टेलिफोन मार्फत आवश्यकताकोआधारमा प्रवाह गर्ने । ● न.पा. तथा समुदाय स्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी नियमित सूचना आदान-प्रदान गर्ने । ● बिषयगत क्षेत्रहरुलाई तत्काल सूचना सम्प्रेषण गर्ने ● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति र DEOCमा प्रतिवेदन पेश गर्ने । ● उद्धार कार्यको लागि थप जनशक्ति र श्रोत साधन का लागि DEOC /NEOCमा तुरुन्त सुचना गर्ने । ● अन्तर पालिकासंग समन्वय गर्ने । ● पुर्वानुमानमा आधारित वाढी पूर्वसुचना अनुसार तयारी गर्ने ।	LDMC ले जिम्मेवारी दिएको व्यक्ति	नगरपालिका	संघसंस्था
१–७ घण्टा	● घाईतेहरुको विवरण लिई उपचारको ब्यवस्था मिलाउने । ● जल मापन केन्द्रहरुमा नियमित सम्पर्क गर्ने र सूचना सम्प्रेषण गर्ने । ● बिषयगत क्षेत्रको बैठक गरी आ-आफ्ना केन्द्रिय निकायमा सूचना प्रवाह गर्ने र गर्न लगाउने । ● जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा निरन्तर जानकारी गराउने ।	LDMC ले जिम्मेवारी दिएको व्यक्ति	नगरपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
७–२४ घण्टा	● घाईतेहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने र उपचारको क्रमलाई निरन्तरता दिने । ● उद्धार गरिएका व्यक्तिहरुको लगततयार गर्ने । ● अन्य विषयगत क्षेत्रका क्रियाकलापमासमन्वय र सहयोग गर्ने । ● प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पठाउन ● मोवाइल मार्फत IRAतथ्याक सकंलनगर्ने	LDMC ले जिम्मेवारी दिएको व्यक्ति	नगरपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा	विपद्‌बाट प्रभावितहरुको लगत तयार गर्न समन्वय गर्ने	LDMC ले जिम्मेवारी दिएको व्यक्ति	नगरपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा	खोज तथा उद्धार कार्यको लागि समन्वय रसूचनालाई निरन्तरता दिने ।	LDMC ले जिम्मेवारी दिएको व्यक्ति	नगरपालिका	संघसंस्था
७२ घण्टा देखि ७ दिन	● प्रभावित तथा क्षतिको तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने । ● स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनमा समन्वयात्म भूमिका निर्वाह गर्ने ।	LDMC ले जिम्मेवारी दिएको व्यक्ति	नगरपालिका	संघसंस्था
एक साता देखि १ महिना भित्र	● समन्वय र सुचना व्यवस्थापन गर्ने । ● सबै बिषयगत क्षेत्रसंग निरन्तरसमन्वय गर्ने	LDMC ले जिम्मेवारी दिएको व्यक्ति	नगरपालिका	संघसंस्था

३.३.२ खाद्यन्न तथा कृषि विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका १५: खाद्यान्न तथा कृषि विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	विपद्मा परेका घरधुरी तथा जनसंख्या पहिचान रप्रारम्भिक सूचना /तथ्यांक संकलन	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
२–७ घण्टा भित्र	तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने कार्य रसमन्वय गर्ने	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
८–२४ घण्टा भित्र	● प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण सम्पन्न गर्ने । ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
७ दिन देखि २ साता भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
२ साता देखि १ महिना भित्र	● कृषि क्षेत्रमा परेको असरको बारेमा लेखाजोखा गर्ने, ● तथ्यांक तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	कृषि शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था

३.३.३ आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका १६: आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	समन्वय गर्ने र क्लष्टर सदस्यलाई गैह्र खाद्य क्षेत्रको बैठकको सुचना दिने ।	राहत वितरण समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
१–७ घण्टा भित्र	गैह्र खाद्य क्षेत्रको बैठक बस्ने र गैह्र खाद्य सामग्रीहरुको लेखाजोखा गर्ने ।	राहत वितरण समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
७–२४ घण्टा	तत्काल आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल तथा गैर खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने ।	राहत वितरण समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
२४–७२ घण्टा	●शिविरमा बसेका प्रभावित परिवारहरुलाई गैह्र खाद्य सामग्री बितरण गर्ने । ●वालवालिका, विशेष परिस्थितिका महिला अपाङ्गताका लागि सरक्षण विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गर्ने ।	राहत वितरण समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
१ हप्ता भित्र	• LDMCबाट निर्णय गराई Detailed Assessment Formप्रयोग गरि घरधुरी तहको सर्बेक्षण गर्ने ●अन्य विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गरि अगाडी वढ्ने ● बजारको संभाव्यता अध्ययन गर्ने	राहत वितरण समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
१ महिना सम्म	●अस्थायी आश्रय स्थल व्यवस्थापन गर्ने ●वासस्थानहिन परिवारलाई सुरक्षित वासस्थान निमार्ण शुरु गर्ने ●आवासका थप आवश्यकता परिपूर्ति गर्न निर्शत नगदसहयोगका गतिविधि संचालन गर्ने	राहत वितरण समिति	नगरपालिका	संघसंस्था

३.३.४ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका १७: स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	सूचना आदान-प्रदान गर्ने गराउने	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
२–७ घण्टा भित्र	सूचनाको आधारमा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उपचारमा सहयोग पुयाँउन मद्दत गर्ने गराउने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
८–२४ घण्टा भित्र	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्थानिय तहका प्रतिनिधिहरु,स्थानिय स्वास्थ्य कर्मीहरु, प्रहरीहरु र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानिय उद्धारकर्ताहरु सँग समन्वयगरी प्राथमिक उपचार सेवा पुऱ्याउने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने,	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा भित्र	● RRTको बैठक बसी विपदको क्षति आंकलन गर्न गराउन RRTलाई परिचालन गर्ने । ● विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा अस्थायी स्वास्थ्य शिविर स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा भित्र	● द्रुत सर्वेक्षणको तथ्यांकको आधारमा प्रभावितहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यकताको पहिचान गर्ने गराउने ● सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा भित्र	● स्तनपान प्रर्बद्धन गर्ने र तयारी खानाको व्यबस्थापन र बितरण गर्ने । ● किट्जन्य रोगहरुबाट बच्न तथा बचाउनको लागी किटनाशक झुल बितरण गर्ने गराउने	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	● LDMCर सरोकारहरूको सहकार्यमा बैठक बसीप्रकोपको बारेको जानकारी तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी संचालन गरिएका कार्यक्रम बारे सूचना प्रदान गर्ने । ● जिम्मेवारी बांडफांड, अत्यावश्यकीय तथास्वास्थ्य सेवा प्रदान, स्रोत परिचालन सुचना तथाजनचेतनामुलक सन्देशहरू प्रसारण गर्ने । ● पशु उपचार, रोग नियन्त्रण र रोकथाम कार्यहरुका लागी सम्बन्धीत निकाय संग समन्वय गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था
७ दिन देखि	● बितरण गर्ने सामाग्रीहरुको अवस्थाबारे अनुगमन गर्ने	स्वास्थ्य	नगरपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
२ साता भित्र	● नपुग भएको सामाग्रीहरुको उपलब्धता गर्ने र बितरण गर्ने	शाखा		
२ साता देखि १ महिना भित्र	● अनुगमन तथा निरिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिने । सरोकारहरूसंग बैठक, पूर्व तयारी कार्य योजनाको समिक्षा गर्ने ● सूचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरू प्रसारण,समन्वय अत्यावश्यकीय स्वास्थ्य सेवा निरन्तरतादिने । ● मध्यम शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापनको लागिथप आहार कार्यक्रम तथा कडा शिघ्र कुपोषणकोव्यवस्थापन कार्यक्रम लाई निरन्तरर्ता दिने ● सुक्ष्मपोषण तत्व कार्यक्रम अर्न्तगत बाल भिटा रभिटामिन ए वितरण गर्ने । ● गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरुका लागि आइरन फोलिक एसिड चक्कि वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श प्रदान गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	संघसंस्था

३.३.५ आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका १८: आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	विषयगत क्षेत्रकोबैठकको आह्वानगर्ने ।	शिक्षा शाखा प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
१–७ घण्टा सम्म	● प्रारम्भिक विवरण संकलन गर्ने ● थप क्षेति हुन नदिन सूचना प्रवाह गर्ने ● स्थानीय स्तरमा रहेको दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्ने	शिक्षा शाखा प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
८–२४ घण्टा	● सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने ● शिक्षा कलस्टरको बैठक सञ्चालन गरी क्षेतिको प्रारम्भिक विवरणको विश्लेषण	शिक्षा शाखा प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा सम्म	विद्यालय परिवार वडा कार्यालयको जनशक्तिपरिचालन गरी क्षेतिको विवरण	शिक्षा शाखा प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
	संकलन र उद्दार कार्य निरन्तरता दिने ।			
४८–७२ घण्टा भित्र	विद्यालयलाई विपदबाट प्रभावितहरुका लागि सेल्टरको रुपमा तयारी र व्यवस्थापन गर्ने	शिक्षा शाखा प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
७२–७ दिन सम्म	विद्यालयलाई विपदबाट प्रभावितहरुका लागि सेल्टरको रुपमा तयारी र व्यवस्थापन गर्ने	शिक्षा शाखा प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
८ दिन देखि २ साताभित्र	बिद्यालय भित्र प्रभावितहरुको अवस्था लेखाजोखा गर्न शिक्षक , जुनियर रेडक्रसका तालिम पाएका विद्यार्थिलाइ स्वयम सेवककोरुपमा परीचालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
२ साता-१ महिना	आवश्यक्ताअनुसार पहिलो दिनको प्रकृयादोहर्याउने ।	शिक्षा शाखा प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था

३.३.६ संरक्षणविषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका १९:संरक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	स्थानीय स्तरमा रहेका सम्पर्क निकाय/संयन्त्र/ ब्यक्तिहरुद्वारा सम्बन्धितसबै मूख्य निकायहरुमा सूचना लिनेदिने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
१–७ घण्टा भित्र	●सुरक्षित आश्रय स्थलको सुनिश्चितामा सहयोग गर्ने । ●सूचना संकलक, अनुगमनकर्ता रनिगरानीकर्ताको उपस्थिती गराउने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
७–२४ घण्टा भित्र	स्थानीय महिला सहकारी संस्थाहरु , गाउँ बाल संरक्षण समितिहरु, निगरानी समूहहरुर बाल क्लबहरु परिचालन गरी सङ्कटाभिमुख समुहहरु पहिचानगरी सम्बन्धित सबै सम्पर्क निकायहरुमा आबश्यक सहयोगको लागि सिफारिस गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा भित्र	मानबीय सहयोगको अनुगमन र सुधार गर्नआबश्यक बिषयमा सुझाव संकलनको लागि टोली परिचालन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	● गर्भवती, सुत्केरी, बिरामी/अशक्त जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्तिहरु,अनाथ,असहायहरुलाई सहायताकोलागि आबश्यक समन्वयकारी भूमिका निर्बाह गर्न नियमित रुपमा स्वमंसेवक परिचालनकोब्यबस्था मिलाउने । ● अपांगता सहायक सामाग्री उपलब्ध गराउने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
७ दिन देखि २ साता ि भित्र	प्रभावित बालबालिका तथा महिलाहरुलाईमनोसामाजिक सेवामा निरन्तरता दिने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था
साता देखि १ महिना भित्र	●बालमैत्री सुरक्षित स्थल निर्माण र उपयोग गर्ने । ●कानूनी तथा मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरताका साथै बिशेष प्रकृतिका मुद्दाहरुलाई जिल्ला सेवा केन्द्र तथासम्बन्धित निकायहरुमा रिफर गर्ने । ●अस्थाई आवासमा सम्भावित हिंसा बिरुद्धसचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । ●विपद्बाट प्रभावितहरुको अभिलेख राख्ने । ●नियमित बैठकहरु र समिक्षा गर्ने । ●अनुगमन तथा प्रतिबेदन तयार गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	नगरपालिका	संघसंस्था

३.३.७ खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका २०: खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	सूचना आदान-प्रदान गर्ने गराउने	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
२–७ घण्टा भित्र	सूचनाको आधारमा विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा सहयोग पुयाँउनमा मद्दत गर्ने गराउने ।	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
८–२४ घण्टा भित्र	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्थानिय तहका प्रतिनिधिहरु, स्थानिय उद्धारकर्ताहरु सँग समन्वय गरी पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागी वाटर गार्ड/प्यूस व्यवस्था गर्ने ।	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा भित्र	• विपद् प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी खानेपानी तथा चर्पी निर्माण गर्न सहयोग गर्ने ।	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा भित्र	• खानेपानी शुद्धिकरण गर्न सामाग्रीहरु वितरण गर्ने । • सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा भित्र	सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	• LDMCर सरोकारहरूको सहकार्यमा बैठक बसी खानेपानी सम्बन्धी कार्यकम संचालनका लागि गरिएका सूचना संकलन गर्ने । • आश्रय स्थालहरुमा अस्थाई चर्पि र खानेपानीको धारा निर्माणमा सहयोग गर्ने ।	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
७दिन देखि २ साता भित्र	नपुग भएको सामाग्रीहरुको उपलब्धता गर्ने र वितरण गर्ने	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
२ साता देखि १ महिना भित्र	अनुगमन तथा निरिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिने । सरोकारहरूसंग बैठक, पूर्व तयारी कार्य योजनाको समिक्षा गर्ने	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था

३.३.८ शिघ्र पूर्नलाभविषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका २१: शिघ्र पूर्नलाभ विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
पहिलो दिन देखि पहिलो	नगरपालिका मार्फत घर,जग्गाजमिन, पशुहरुको क्षतिको प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन गर्ने ।	भौतिक पुर्वधार	नगरपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
हप्ता सम्म		समिति		
दोश्रो हप्ता	• विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात पूर्ण क्षति भएका र आंशिक क्षति भएका घरधुरीको जानकारी लिने • राहत प्रदान गर्नको लागि तथ्यांक अनुसार लगत इस्टिमेट तयार गर्ने • राहतका लागि स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिमा सिफारिस गर्ने • आवासको लागी सामुदायिक वनहरुबाटसहुलियत वा निशुल्क काठहरु उपलव्ध गराउने • सार्वजनिक सेवाहरु (विजुली, टेलिफोन, यातायात) सुचारु गर्ने • पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु उपलव्ध गराउने • विग्रे भत्केका संरचनाहरुको भग्नावशेषहटाउन कार्य गर्ने • क्षतिभएका पूर्वाधारहरुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने • खेतिवाली पूर्ण वा आंशिक रुपमा नष्ट भएका परिवारहरुलाई कृषि कार्यालय सँग समन्वय गरी सहुलियत रुपमा विउविजन उपलव्ध गराउने • छिटो उत्पादन हुने प्रजातीका विउविजनहरु उपलब्ध गराउने • पूर्वाधारहरु पुनःनिर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्वन्धित कार्यालयमाप्रतिवेदन पठाउने • वालीविमा गरेको भए क्षतिपूर्ति दिने	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था
दोस्रो र तेश्रो महिना	• उपलव्ध वजेटको आधारमा विग्रेका, भत्केका पूर्वाधारहरु पुर्न निर्माण प्रक्रियालाई अगाडि बढाउने । • नगर विकासको वार्षिक योजनामा समावेश गराउने • मनोसामाजिक समस्या आउन नदीन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने	भौतिक पुर्वधार समिति	नगरपालिका	संघसंस्था

परिच्छेद ४ : आवश्यकताको लेखाजोखा

४.१ आवश्यकताको लेखाजोखा

कुनै पनि प्रकोपको कारण हुने विपद्जन्य घटनामा सम्बन्धित विषयगतक्षेत्रबाट वितरण गरिने राहत सामग्रीहरू र तत्काल सेवा पुऱ्याउनका लागि चाहिने सरसामानहरू उपलब्ध भएबमोजिम समावेश गरिएको छ।

४.२ विषयगत स्रोत साधनको आंकलन

तालिका २२: विषयगत स्रोत साधनको आंकलन व्यवस्थापन

बिषयगत क्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	रहेको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति तथा सम्पर्क नं.
समन्वय, सुचना तथा खोज,उद्धार	दमकल	१	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	एम्बुलेन्स	६	नगरपालिका भित्र	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	जे.सि.वि.	१	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	टयाक्टर	१	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	टिप्पर	१	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	एफ.एम.	१	नगरपालिका भित्र	सितलथापा ९८४८०९६१९१
संरक्षण	सहकारी	४	नगरपालिका	इन्द्रा चुनारा ९८४८८९३५३६
	महिला समिति	८	नगरपालिका	इन्द्रा चुनारा ९८४८८९३५३६
	वालक्लव संजाल	९	नगरपालिका	इन्द्रा चुनारा ९८४८८९३५३६
	कर्मचारी	२	नगरपालिका	इन्द्रा चुनारा ९८४८८९३५३६
	सवदाह विश्राम गृह	१	नगरपालिका	इन्द्रा चुनारा ९८४८८९३५३६
	सव दहन व्यवस्थापन	१	नगरपालिका	इन्द्रा चुनारा ९८४८८९३५३६
स्वास्थ्य तथा पोषण	Microscope	३	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८

बिषयगत क्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	रहेको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति तथा सम्पर्क नं.
	Hospital Bed	१	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	Delivery Bed	६	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	Firstroment Trolley	४	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	Colorimeeter	२	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	Healthpost	४	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	Besic healthpost	५	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	PHC ORC	२०	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	EPI clinic	१०	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	TB treatment Center	४	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	Microscopy Center	१	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	Poly clinic	१	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
	Total Staff	५०	नगरपालिका भित्र	मणिराम आचार्य ९८५८०२५९९८
खानेपानी तथा सरसफाई	सार्वजनिक सौचालय	६	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	पानी संकलन	६	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी

बिषयगत क्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	रहेको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति तथा सम्पर्क नं.
	ट्यांकी			९८५८०४९९११
	खानेपानीको पाइप विभिन्न साइजको	५००० मि	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	आपत्कालिन अस्थाई चर्पी	५०० गोटा	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	पानी सुद्धिकरण (पियूस, क्लोरीन आदी)	५०० गोटा	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
	Dignty Kit	३०० गोटा	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी ९८५८०४९९११
खाद्यन्न तथा कृषि	राहतका लागी कोष निर्माण	१	नगरपालिका	एकराज ओली ९८४९१४२१०४
	सहकारी	२	नगरपालिका	एकराज ओली ९८४९१४२१०४
	विभन्न विउहरु (गहुँ, धान आदी)	१८०० क्विन्टल	नगरपालिका	एकराज ओली ९८४९१४२१०४
	मसुरो प्रसोधन केन्द्र/कोल्ड स्टोर	१	नगरपालिका	एकराज ओली ९८४९१४२१०४
	कर्मचारी	८	नगरपालिका	एकराज ओली ९८४९१४२१०४
	कोशेली घर कार्यक्रम	१	नगरपालिका	एकराज ओली ९८४९१४२१०४
आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण	विधालय	२१	नगरपालिका	नारायण प्रसाद खनाल ९८४८०७२९१७
	शिक्षा संग सम्बन्धीत विपद पर्तिकार्य योजना	१	नगरपालिका	नारायण प्रसाद खनाल ९८४८०७२९१७
आपतकालिन आवास तथा गैरखाद्य				भण्डारण नभएको
शिघ्र पुर्नलाभ				भण्डारण नभएको

स्रोत: मधुवन नगरपालिकावाट प्राप्त विवरण २०७७

४.३ बन्दोबस्तीका सामानको आाकलन

विपद प्रतिकार्यका लागि मधुवन नगरपालिकासंग उपलब्ध बन्दोबस्तीका सामानहरुको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ :

तालिका २३: बन्दोबस्तीका सामानको आंकलन

क्र.स.	विवरण	इकाई	संख्या	अवस्था	भण्डारण रहेको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नंम्बर
१	Saftey helmet	थान	६	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
२	Rescuevest (Audtult)	थान	६	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
३	Boot standard	थान	६	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
४	Gloves satndard	जोडी	६	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
५	Rope	थान	५	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
६	strecher	थान	३	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
७	Pick	थान	३	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
८	Fire Axe	थान	२	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
९	Shovel	थान	३	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
१०	Tube Boat	थान	४	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
११	Life Vest	थान	६	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
१२	Gum Boot	थान	६	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१
१३	Tanka (metal to keep these materials)	थान	१	चालु	नगरपालिका	वासुदेव अधिकारी	९८५८०४९९१

स्रोत: मधुवननगरपालिकावाट प्राप्त विवरण २०७७

४.४ अन्य आवश्यकताहरु

मधुवन नगरपालिका अर्न्तगत विपद प्रतिकार्यका लागि थप आवश्यक पर्ने सामग्रीको विवरण निम्न अनुसार उल्लेख गरिएकोछ :

तालिका २४: बन्दोबस्तीका सामानको आंकलन

क्र.स.	आवश्यक सामग्रीको विवरण	इकाई	आवश्यक संख्या	कैफियत
१	रबर बोट	सेट	३	
२	सिटि	सेट	२	
३	हाते माइक	सेट	१०	
४	साइरेन	सेट	५	
५	स्ट्रेचर	सेट	१०	
६	ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	वटा	१५	
७	रवरको पञ्जा	सेट	१०	
८	थ्रो व्याग	वटा	१०	

९	प्राथमीकउपचार किट (सानो)	सेट	१०	
१०	खन्ती (सव्वल)	वटा	१०	
११	वेल्चा	वटा	१०	
१२	गैंती	वटा	१०	
१३	एयर लिफ्ट व्याग	वटा	१०	
१४	सेफ्टी भेष्ट	वटा	५०	
१५	हेड लाईट	वटा	१५	
१६	त्रिपाल	वटा	२००	
१७	रवर म्याट्रेस	वटा	४००	
१८	वाल्टी,मग	वटा	१००	
१९	सेल्टर किट	वटा	१०	
२०	शव वाहन	वटा	१	
२१	ईन्धनवाट चल्ने ज्याकह्याम्मर	वटा	१०	
२२	खानेपानि ट्यांकी (५००० लिटर)	वटा	१०	
२३	ईन्धनबाट चल्ने आरा	वटा	१०	
२४	फ्लोरिस्सेन्ट ज्याकेट	वटा	१५	
२५	आगो निभाउने यन्त्र	वटा	२०	
२६	घन	वटा	२०	
२७	फरुवा	वटा	२०	
२८	हँसिया	वटा	२०	
२९	व्हील चेएर	वटा	२०	
३०	तस्ला	वटा	२०	

४.५ अनुमानित लागत

तालिका २५: लागत अनुमान

क्र.स.	आवश्यक सामग्रीको विवरण	इकाई	आवश्यक संख्या	अनुमानितलागत रु.
१	रबर बोट	सेट	१	१००००
२	सिटि	सेट	२	४०००
३	हाते माइक	सेट	१	१२००

क्र.स.	आवश्यक सामग्रीको विवरण	इकाई	आवश्यक संख्या	अनुमानितलागत रु.
४	साइरेन	सेट	१	५०००
५	स्ट्रेचर	सेट	५	१२,५००
६	ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	वटा	१५	१५,०००
७	रवरको पञ्जा	सेट	१०	५०००
८	थ्रो व्याग	वटा	५	५०००
९	प्राथमीकउपचार किट (सानो)	सेट	१०	६०,०००
१०	खन्ती (सव्वल)	वटा	१०	१०,०००
११	वेल्चा	वटा	१०	५०००
१२	गैंती	वटा	१०	१०,०००
१३	एयर लिफट् व्याग	वटा	१०	१५,०००
१४	सेफ्टी भेष्ट	वटा	५०	२५,०००
१५	हेड लाईट	वटा	१५	२२,५००
१६	त्रिपाल	वटा	५०	७५,०००
१७	रवर म्याट्रेस	वटा	५०	५०,०००
१८	वाल्टी	वटा	१५	७,५००
१९	सेल्टर किट	वटा	१०	८०,०००
२०	शववाहान	वटा	१	२,५००,०००
२१	ईन्धनवाट चल्ने ज्याकह्याम्मर	वटा	१०	२००,०००
२२	खानेपानि ट्यांकी (५००० लि.)	वटा	१०	७००,०००
२३	ईन्धनबाट चल्ने आरा	वटा	१०	२५०,०००
२४	फ्लोरिस्सेन्ट ज्याकेट	वटा	१५	३७,५००
२५	आगो निभाउने यन्त्र	वटा	१०	५०,०००
२६	घन	वटा	२०	१०,०००
२७	फरुवा	वटा	२०	१०,०००
२८	हँसिया	वटा	२०	१०,०००
२९	व्हील चेएर	वटा	१०	१५०,०००
३०	तस्ला	वटा	२०	१०,०००
३१	फिल्टर	वटा	५०	१००,०००

क्र.स.	आवश्यक सामग्रीको विवरण	इकाई	आवश्यक संख्या	अनुमानितलागत रु.
३२	खानेपानीको पाइप विभिन्न साइजको	मिटर	५०००	२००,०००
३३	आपत्कालिन अस्थाई चर्पी	वटा	५००	१००,०००
३४	स्वच्छता किट (Hygien Kit)	वटा	५००	१००,०००
३५	पानी सुद्धिकरण (पियूस, क्लोरीन आदी)	वटा	१०००	५०,०००
३६	Dignty Kit	वटा	१००	५०,०००

४.६आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र

विपद व्यवस्थापनमा आईपर्ने खर्चहरुका लागी नगरपालिकामा विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रहरुले विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागी पेश गरेको योजना स्वीकृत भएपछि स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत बजेट रकम माग गरिनेछ ।योजना कार्यान्वयन गर्न नगरपालिकाको वार्षिक बजेट वा विपद व्यवस्थापन कोषवाट वडाको हकमा सम्बन्धीत वडा कार्यालय मार्फत र नगर स्तरीय विषयगत कार्यसमूहको हकमा सम्बन्धीत संयोजक निकाय, कार्यालय मार्फत विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागी रकम उपलब्ध गराउने ।नगरपालिकाको क्षमताले नभ्याउने कामको लागी लुम्बीनी प्रदेश सरकार वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत संघिय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ । साथै विपद व्यवस्थापन कोष वृद्धिका लागी विभिन्न मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय, संघसंस्था तथा निजी क्षेत्रहरुसँग सहकार्य गरी सहयोग आदानप्रदान गरिनेछ ।

परिच्छेद५ : अनुगमन, मुल्या□न तथा सिकाई योजना

५.१. लक्ष्य र सूचकह□

यस योजनाको कार्यान्वयन मार्फत तपशिलमा उल्लेख गरिए अनुसारको सुचकहरु तय गरि त्यसका लागी न्युनतम आधार रेखा तयार गरि लक्ष्य समेत निर्धारण गरिएको छ :

तालिका २६: अनूगमन, मुल्यांकनका न्यूनतम आधार रेखा तथा लक्ष्य

सि.नं.	सूचक	आधार रेखा	लक्ष्य
१.	**नगरपालिका स्तरमा विपद्बाट हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने**		
१.१	विपद्बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)	२५	१०
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	५	२
२.	**नगरपालिका स्तरमा विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने**		
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या	२५००	१०००
२.२	विपद्बाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	२००	१००
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	५०	२५
२.४	विपद्बाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औसत संख्या	५००	२५०
३.	**नगरपालिका कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति**		
४.	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरू र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिबृद्धि गर्न संयन्त्र विकास गर्ने (प्रतिशत)	६०	८०
५.	**बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि गर्ने**		
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र संचालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत	२०	५०
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसंख्याको प्रतिशत	५०	७५
५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी	६०	८०

सि.नं.	सूचक	आधार रेखा	लक्ष्य
	कार्यविधि लागु भएका स्थानीय तहहरूको प्रतिशत		
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरूको प्रतिशत	५०	७५
५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद् प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसंख्याको प्रतिशत	०	१०

५.२ अनूगमन, मुल्यांकन तथा सिकाई संयन्त्र

नगर विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई मनसुन पश्चात समिक्षा गरिने छ उक्तसमिक्षावाट प्राप्त पृष्ठपोषण र मार्गदर्शनका आधारमा योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ साथै हरेक वर्ष पुर्व मनसुन अवधिमा योजनाको अध्यावधिक गरी नगर विपद व्यवस्थापनको एक दस्तावेजीकरणको रुपमा विकास गरिनेछ ।

५.३ अनूगमन तथा मूल्या_कन कार्ययोजना

यस नगरपालिका अर्न्तगत योजना कार्यान्वयनको क्रममा नियमित अनुगमन र मूल्यांकन गर्न अधिकार प्राप्त अनुगमन समिति गठन गरिनेछ उक्त समिति मार्फत योजना कार्यान्वयनको उपलब्धी र आवधिक प्रगती मूल्यांकन गरी प्राप्त सुझाव अनुसार योजनाको परिमार्जन गरिनेछ ।यस योजनाको पुनरावलोकन तथा पृष्ठपोषण संकलन तलको तालिका बमोजिम हुनेछ :

तालिका २७: अनूगमन तथा मूल्या_कन कार्ययोजना

पुनरावलोकन गरिने अवधि	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	समय
हरेक वर्ष वैशाख महिना	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति	योजना कार्यान्वयनको समिक्षा वैठक	महिनाको अन्तिम हप्ता
हरेक वर्ष मंसिर महिना	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति	योजना कार्यान्वयनको समिक्षा वैठक	महिनाको अन्तिम हप्ता

५.४ क्षमता विकास

विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि दक्ष व्यक्ति तथा सस्थाहरुको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरु गरिनेछ ।

क) विषयगत क्षेत्रहरुसंग सम्बन्धीत आवश्यक अभिमुखीकरण, तालीम, अभ्यास गर्ने ।

ख) वडा स्तरका विपद् व्यवसथापन समितिलाई विपद व्यवस्थापन तालीम प्रदान गर्ने ।

ग) विपद प्रतिकार्य समुह (खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार र पुर्वसुचना), जल तथा बर्षा मापकहरु र सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने

घ) मधुवन नगरपालिका विपद व्यवसथापन कोषको प्रभावकारी सँचालन गर्ने ।

ङ) विपद प्रभावित स्थानमा रहेका विद्यालयहरु र स्थानीय स्वयंसेवकहरुलाई विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी तालीम प्रदान गर्न विषयगत क्षेत्रको क्षमता विकास गर्ने ।

च) बन्दोबस्तीका सामान तथा औजारहरु व्यवस्थापनका लागी विषयगत क्षेत्रहरुको क्षमता विकास गर्ने।

छ) मनसुन पुर्व बिषयगत क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धि र आपतकालिन अवस्थाको पुर्वतयारीका लागी बर्षको एक पटक नमुना अभ्यासहरु संचालन गर्ने ।

५.५विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण

स्थानीय विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई प्रत्येक बर्ष मनसुन भन्दा अगावै पुनरावलोकन र अद्यावधिक गरिने छ। यसरी अद्यावधीक गर्दा विगतका सिकाई तथा असल अभ्यासलाई समेत दस्तावेजीकरण गरिनेछ ।

तालिका २८: विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पूनरावलोकन र पृष्ठपोषण

योजना पुनरावलोकन गरिने समय अवधि	जिम्मेवार निकाय	गर्नु पर्ने मुख्य कार्य (बैठक, वजेट व्यवस्था आदि)	योजना पुनरावलोकन वा अध्यावधिक समय	योजना पुनरावलोकनको क्रममा प्राप्त गरेका पृष्ठपोषण
१ /१ वर्षमा	नगर वा वडा प्रमुख	बैठक गर्ने, बजेट व्यवस्थापन गर्ने, सामाग्रिको उचित भण्डारण गर्ने	प्रत्येक आर्थिक वर्ष अन्तिममा	

परिच्छेद६: विविध

६.१. अन्य निकायह□सागको समन्वय र सहकार्य

विपदको समयमा मधुवन नगरपालिकाले छिमेकी पालिकाहरुसँग सहयोग आदानप्रदान गर्नेछ । विशेषगरी बाढी र आगलागीको समयमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागी दमकल, एम्बुलेन्स, तथा अत्यावश्यक मानवीय सहायता आदान प्रदान गर्न सक्नेछ । सहयोग आदान प्रदान गर्न आवश्यक लिखित समझदारी, सम्झौता गरिने छ ।प्रदेश सरकार तथा जिल्लाका अधिकांश कार्यालयहरु यही जिल्लामा पर्ने भएकाले जिल्ला स्थीत सरकारी कार्यालयहरुवाट समेत प्रतिकार्यको लागि स्रोत,साधनहरु प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ ।जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति साथै विभिन्न निकायसँगको सहयोग र समन्वयलाई थप मजबुत गरिनेछ । जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग बाढी सम्बन्धी सूचना आदान प्रदान हुने गर्दछ । यसको साथै नेपाल रेडक्रस लगायत बिकास साझेदारहरुसंग सहयोग, समन्वय र सहकार्यमा वृद्धि गरिनेछ साथै विपद प्रतिकार्यमा निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रलाई समेत समन्वय र सहकार्य गरिनेछ जसबाट विपद प्रतिकार्य प्रभावकारी र परिणाममुखी साबित हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

६.२.लैं□कसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिले विपद प्रतिकार्यलाई समावेशी र प्रतिकार्यका लागि गरिने सम्पुर्ण क्रियाकलापहरुमा लैंङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई उच्च महत्व दिएर प्रतिकार्यको पुर्वतयारीका गतिविधी देखि नै समावेशीकरणका लागि सबैको समान सहभागीता सुनिश्चित गरिनेछ । विशेष गरि संरक्षण विषयगत क्षेत्रलाई प्रभावकारी तुल्याईनेछ भने राहत वितरण तथा आवास व्यवस्थापनका कार्यहरु संचालन गर्दा लैससासलाई सुनिश्तिता गरिनेछ ।

अनुसूचिहरू

अनूसूची १: स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण

क्र.स	नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१.	गणेश बहादुर क्षेत्री	संयोजक	मधुवन नगरपालिका	९८५८०७३१११
२.	सुवरानी थारु	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८६८१४१७११
३.	गोपाल राज तिमिल्सेना	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८५८०७०१११
४.	पर्शुराम चौधरी	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४४८२३३०८
५.	कर्ण वहादुर वि.क.	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४४८२३३०८
६.	मिना वली	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८१२५२४९५७
७.	राजेन्द्र हमाल	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४८०५९०१२
८.	विन्ती राम थारु	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४८१११६७८
९.	नारायण मल्ल	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४८०८४९३४
१०	मणीराम शर्मा	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८५८०२५९९८
११	जिल्ला प्रशासन अधिकृत (प्रतिनिधि)	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	-
१२	शौरभ रेग्मी	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४३३३६००३
१३	सुदीप कुमार ओझा	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८५८०९०५२९
१४	तेज बहादुर खड्का	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८५८०९०५३९
१५	विग वहादुर गोले	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८५१२७२५४९
१६	दुर्गा वली	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८५८०३११००
१७	टेक वहादुर वली	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४८०८७२८९
१८	टोप वहादुर भुसाल	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४८०६६६१२
१९	गोविन्द प्रसाद सिग्देल	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८६८१४११७२
२०	देवेन्द्र प्रसाद तिमिल्सेना	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८५८०२७१३३
२१	जित बहादुर के.सि.	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८५८०२५९८४
२२	सितल थापा	सदस्य	मधुवन नगरपालिका	९८४८०९६१९१
२३	वासुदेव अधिकारी	सदस्य सचिव	मधुवन नगरपालिका	९८४८०२०७०२

अनूसूची २: स्थानीय विपद व्यवस्थापनमा तालिम प्राप्त व्यक्तिहरको विवरण

क्र.स.	तालिम प्राप्त व्यक्ति	ठेगाना	सम्पर्क नं.	लिएको तालिमको षियय	कैफियत
१	यम वहादुर सुवेदी	म.न.पा.८	९८५८०२६५७५	प्राथमिक उपचार	
२	डिल वहादुर के.सि.	म.न.पा.७	९८४८१७५२१०	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी	

३	खगेन्द्र खनाल	म.न.पा.८	९८५८०२०५३८	NDRT Wash(राष्ट्रीय प्रशिक्षक)	
४	महादेव गुरुङ्ग	म.न.पा.८	९८४८०५९१७१	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी	
५	शिशिर कुमार वस्नेत	म.न.पा.८	९८४८०२१६८९	विपद व्यवस्थापन	
६	अम्बर वाहादुर के.सि.	म.न.पा.७	९८४१८७०१९२	प्राथमिक उपचार	
७	अर्जुन शाही	म.न.पा.८	९८४८०८७२८५	CADRE	
८	कुसुमा पौडेल	म.न.पा.८	९८४८११२५४०	CADRE	
९	विशाल गौतम	म.न.पा.६	-	CADRE	
१०	भाग्यश्री के.सि.	म.न.पा.६	-	CADRE	
११	विजय मल्ल	म.न.पा.६	-	CADRE	
१२	विवस मिजार	म.न.पा.७	-	CADRE	
१३	मोती राम लामीछाने	म.न.पा.७	-	विपद व्यवस्थापन	
१४	रुमिला अधिकारी	म.न.पा.७	-	विपद व्यवस्थापन	
१५	गोविन्द प्रसाद सिग्देल	ढोडरी	०८४ ६२०१२३	Advance DDRT	
१६	आशोक प्रसाद सिग्देल	ढोडरी	९७४८०३२५८१	प्राथमिक उपचार	

अनूसूची ३: मधूमन नगरपालिकाको वडाहरुमा विपद सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण

क्र.स.	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१	पर्शुराम चौधरी	संयोजक	वडा नं.१	९८४४८२३३०८
२	पाहाडी थारु	संयोजक	वडा नं.२	९८१२५२४९५७
३	नारयण मल्ल	संयोजक	वडा नं.३	९८४८०८४९३४
४	विन्ती राम थारु	संयोजक	वडा नं.४	९८४८१११६७८
५	कर्ण बहादुर खड्का	संयोजक	वडा नं.५	९८५८०८७२९२
६	भक्त बहादुर सुनार	संयोजक	वडा नं.६	
७	राजेन्द्र हमाल	संयोजक	वडा नं.७	९८४८०५९०१२
८	विजय कुमार राना	संयोजक	वडा नं.८	९८५८०२६२२६
९	डिल्ली राज खनाल	संयोजक	वडा नं.९	९८५८०२६३८०

केही फोटोहरु

फोटो १: स्थानीय तहमा तत्थ्यांक संकलन वैठक र अभिमुखिकरण

सन्दर्भ सामग्रीहरू

१. वर्दिया जिल्ला विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ (दशौ संशोधन)

२. स्थानीयअनुकुलन योजना २०७५,मधुवन नगरपालिका

३. विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (पहिलो संशोधन २०७६)

४. मधुवन नगरपालिका संक्षिप्तपरिचय २०७७

५. शिक्षा संग सम्बन्धीत विपद प्रतिकार्य योजना २०७७

६. स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति वाट प्राप्त विवरण २०७७

७. नेपाल रेडक्रस सोसाईटी तथ्यांक प्रतिवेदन २०७७

८. नगर विपद जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५

९.नगरपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन२०७५

आज्ञाले

ओमकार शाह

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत